

ПРВИ ДЕО - Пречишћени текст

Други део - Основни текст

Трећи део - Измене

Закон о железници

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. [45/2013](#)
и [91/2015](#).

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Управљање јавном железничком инфраструктуром и обављање превоза у железничком саобраћају врши се под условима и на начин прописаним овим законом.

Члан 2.

Управљање јавном железничком инфраструктуром, у смислу овог закона је: одржавање јавне железничке инфраструктуре; организовање и регулисање железничког саобраћаја; обезбеђење приступа и коришћења јавне железничке инфраструктуре свим заинтересованим железничким превозницима, као и правним и физичким лицима која обављају превоз за сопствене потребе; заштита јавне железничке инфраструктуре и вршење инвеститорске функције на изградњи и реконструкцији јавне железничке инфраструктуре.

Превоз путника и превоз робе у железничком саобраћају може се вршити као јавни превоз или као превоз за сопствене потребе.

Обављање делатности управљања јавном железничком инфраструктуром и делатности обављања превоза путника и превоза робе у железничком саобраћају уређује се на начелима раздвајања послова управљања јавном железничком инфраструктуром и послова обављања превоза у железничком саобраћају.

+ **Види:**

[чл. 1. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 3.

Поједини изрази, у смислу овог закона, имају следеће значење:

1) *градска железница* је железница са посебним саобраћајно-техничким карактеристикама, којом се врши јавни превоз на територији јединице локалне самоуправе, односно подручју насељених места у саставу јединице локалне самоуправе;

2) *додела трасе воза* је расподела капацитета јавне железничке инфраструктуре коју врши управљач инфраструктуре;

3) *железничка возна средства* су вучна, вучена и остала возила;

4) *железнички превозник* је привредно друштво, друго правно лице или предузетник који

је регистрован за обављање делатности јавног превоза у железничком саобраћају и коме је издата лиценца за превоз, уз обавезу да обезбеди вучу возова или пружа само услугу вуче возова;

5) *железнички превозник за сопствене потребе* је привредно друштво, друго правно лице или предузетник који обавља искључиво превоз за сопствене потребе и коме је издата лиценца за превоз;

6) *железничко подручје* је земљишни простор на коме се налазе железничка пруга, објекти, постројења и уређаји који непосредно служе за вршење железничког саобраћаја, простор испод мостова и виадуката, као и простор изнад трасе тунела;

7) *жичара* је железница са посебним саобраћајно-техничким особинама, и може бити висећа жичара, успињача и вучница, којом се врши јавни превоз путника и робе или само путника, односно робе или лица и робе за сопствене потребе;

8) *загушена инфраструктура* је део железничке инфраструктуре за који се потражња за капацитетом инфраструктуре не може у потпуности задовољити током одређених периода времена, па чак и након усклађивања различитих захтева за капацитетима инфраструктуре;

9) *заштитни пружни појас* је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 100 m, рачунајући од осе крајњих колосека;

10) *Изјава о мрежи* је документ којим се утврђују критеријуми и поступак за доделу капацитета инфраструктуре, наплата накнада и цена услуга, као и друге информације које су потребне да би се могао поднети захтев за доделу трасе воза;

11) *индустријска железница* је железница којом привредно друштво из области индустрије, шумарства, рударства или других области привреде превози робу или лица за сопствене потребе;

12) *индустријски колосек* је железнички колосек који се прикључује на јавну железничку инфраструктуру и служи за допремање и отпремање робе за власника, односно носиоца права коришћења тог колосека;

13) *инфраструктурни појас* је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 25 m, мерећи од осе крајњих колосека који функционално служи за употребу, одржавање и технолошки развој капацитета инфраструктуре;

14) *искључиво право* је право којим се железнички превозник овлашћује да пружа одређене услуге јавног превоза путника железницом на одређеној траси воза или мрежи или на одређеном подручју, уз искључивање свих других железничких превозника;

15) *јавна железничка инфраструктура* је пруга са свим припадајућим објектима, постројењима, уређајима и слично у функцији железничког саобраћаја, као добро у општој употреби у својини Републике Србије, коју могу користити сви железнички превозници и железнички превозници за сопствене потребе под једнаким условима;

16) *јавни превоз* је превоз путника и робе, који је доступан свим корисницима под једнаким условима;

17) *јавни превоз путника од општег интереса* обухвата услуге превоза путника од општег економског интереса које се пружају јавности на недискриминативној основи и континуирано;

18) *капацитет инфраструктуре* је укупан број траса возова који се планира са постојећим стањем техничке поузданости и технолошке расположивости елемената инфраструктуре на одређеној прузи у одређеном периоду времена;

19) *координација* је процес током којег управљач инфраструктуре и подносиоци захтева врше усклађивање појединачних захтева ради додељивања траса воза;

20) *лиценца за превоз* је исправа коју надлежни орган издаје железничком превознику и железничком превознику за сопствене потребе о стицању права за обављање свих или посебних врста превоза у железничком саобраћају;

21) - брисана -

22) *манипулативна пруга* је део јавне железничке инфраструктуре управљача инфраструктуре која служи за превоз робе за потребе привредног друштва, другог правног лица или предузетника, по потреби и без утврђеног реда вожње;

23) *метро* је просторно независан шински систем високог капацитета са посебним конструктивним и енергетско-погонским карактеристикама;

24) *мрежа* је целокупна јавна железничка инфраструктура којом управља управљач инфраструктуре;

25) *надокнада за обавезу јавног превоза* обухвата корист, нарочито финансијску, коју надлежни орган непосредно или посредно пружа из средстава јавних фондова током периода спровођења обавезе јавног превоза или у вези са тим периодом;

26) *непосредно додељивање* је додељивање уговора о обавези јавног превоза одређеном железничком превознику без претходног тендерског поступка;

27) *обавеза јавног превоза путника* је захтев који је дефинисан или утврђен од стране надлежног органа у циљу обезбеђивања услуга јавног превоза железницом од општег интереса, а који железнички превозник, уколико би поступао руководећи се само комерцијалним, интересима, не би прихватио или га не би прихватио у истој мери или под истим условима без надокнаде;

28) - брисана -

29) *оквирни споразум* је уговор којим се уређују права и обавезе подносилаца захтева и управљача инфраструктуре у вези са капацитетом инфраструктуре који ће се додељивати и накнадама које ће се наплаћивати у периоду дужем од периода важења једног реда вожње;

30) *опште правило* је мера која се без дискриминације примењује на све услуге јавног превоза путника исте врсте на одређеном географском подручју за које је одговоран надлежни орган;

31) *план побољшања капацитета инфраструктуре* обухвата меру или низ мера са роковима за њихово спровођење који се предлажу за ублажавање ограничења капацитета инфраструктуре која доводе то тога да се један део инфраструктуре прогласи загушеном инфраструктуром;

32) - брисана -

33) *превоз за сопствене потребе* је превоз лица или робе који железнички превозник, привредно друштво, друго правно лице или предузетник, ималац железничких возних средстава, врши тим средствима за потребе своје делатности;

34) *пружни појас* је земљишни појас са обе стране пруге, у ширини од 8 m, у насељеном месту 6 m, мерећи од осе крајњих колосека, земљиште испод пруге и ваздушни простор у висини од 14 m. Пружни појас обухвата и земљишни простор службених места (станица, укрсница, стајалишта, распутница, путних прелаза и слично) који обухвата све техничко - технолошке објекте, инсталације и приступно-пожарни пут до најближег јавног пута;

35) *ред вожње* је акт управљача јавне железничке инфраструктуре којим се утврђује план саобраћаја возова за превоз путника и робе, као и за сопствене потребе на јавној железничкој инфраструктури;

35a) роба подразумева ствари које се превозе у железничком робном саобраћају;

36) *траса воза* је капацитет инфраструктуре неопходан за саобраћај воза између два службена места, у предвиђеном времену и под тачно утврђеним техничко-технолошким условима на јавној железничкој инфраструктури;

37) *туристичко-музејска железница* је железница са посебним саобраћајно-техничким карактеристикама, којом се врши јавни превоз путника, укључујући и превоз железничким возним средствима музејске вредности;

38) уговор о обавези јавног превоза путника обухвата један или више правно обавезујућих аката којима се потврђује споразум између надлежног органа и железничког превозника о поверавању том превознику управљања и пружања услуга јавног превоза у складу са обавезама које проистичу из тог уговора. Саставни део уговора такође може чинити одлука надлежног органа која садржи услове под којима надлежни орган поверава пружање таквих услуга железничком превознику;

39) *управљач инфраструктуре* је јавно предузеће, друштво капитала или предузетник који је овлашћен за управљање јавном железничком инфраструктуром;

40) путни прелаз је место укрштања железничке пруге која припада јавној железничкој инфраструктури, индустријској железници или индустријском колосеку и пута у истом нивоу, који обухвата и укрштање тих колосека са пешачком или бициклическом стазом.

+ **Види:**

чл. 2. Закона - 91/2015-3.

II. УПРАВЉАЊЕ ЖЕЛЕЗНИЧКОМ ИНФРАСТРУКТУРОМ

1. Елементи железничке инфраструктуре

Члан 4.

Железничка инфраструктура обухвата доњи и горњи строј пруге, тунеле, мостове и остале објекте на прузи, станичне колосеке, телекомуникациона, сигнално-сигурносна, електровучна, електроенергетска и остала постројења и уређаје на прузи, опрему пруге, зграде железничких службених места и остале објекте у пружном појасу који су у функцији регулисања железничког саобраћаја и одржавања железничке инфраструктуре, терминале, пружни појас и ваздушни простор изнад пруге у висини од 12 m, односно 14 m код далековода напона преко 220 kV, мерено изнад горње ивице шине.

Железничка инфраструктура обухвата и изграђени путни прелаз код укрштања железничке инфраструктуре и пута са обе стране колосека у ширини од три метра мерено од осе колосека, укључујући и простор између колосека када се на путном прелазу налази више колосека.

Железничка инфраструктура не обухвата објекте за одржавање возних средстава са припадајућим колосецима и железничке депое.

Министар надлежан за послове саобраћаја (у даљем тексту: Министар) ближе прописује елементе железничке инфраструктуре из става 1. овог члана.

+ **Види:**

чл. 3. Закона - 91/2015-3.

2. Врсте железничке инфраструктуре

Члан 5.

Железничка инфраструктура може бити јавна железничка инфраструктура (у даљем тексту: железничка инфраструктура) и индустријска железница или индустријски колосек.

Туристичко-музејска железница је део јавне железничке инфраструктуре.

+ **Види:**

чл. 4. Закона - 91/2015-3.

Члан 6.

Железничке пруге се категоришу на следећи начин:

- 1) магистралне пруге - од значаја за међународни и национални саобраћај;
- 2) регионалне пруге - од значаја за регионални и локални саобраћај;
- 3) локалне пруге - од значаја за локални саобраћај;
- 4) манипулативне пруге - од значаја за привредне субјекте.

Влада, на предлог министарства надлежног за послове саобраћаја (у даљем тексту: Министарство) доноси акт о категоризацији железничких пруга.

2а Управљање железничком инфраструктуром

+ **Види:**

чл. 5. Закона - 91/2015-3.

Члан 7.

Железничка инфраструктура је добро у општој употреби у својини Републике Србије, које могу користити железнички превозници и железнички превозници за сопствене потребе, под једнаким условима, у складу са овим законом.

Управљање железничком инфраструктуром је делатност од општег интереса.

Делатност из става 2. овог члана може обављати јавно предузеће или друштво капитала, у складу са законом којим се уређује положај јавних предузећа.

Делатност из става 2. овог члана може да обавља и предузетник, под условима и на начин утврђен законом.

Управљач инфраструктуре мора бити рачуноводствено раздвојен од привредних субјеката који обављају делатност превоза путника и робе.

Управљач инфраструктуре мора бити независан у процесу одлучивања од свих осталих субјеката на тржишту железничких услуга, укључујући и друга привредна друштва која с управљачем инфраструктуре чине повезана друштва у смислу закона којим се уређују привредна друштва.

Члан органа управљања субјекта на тржишту железничких услуга, односно члан органа управљања његовог контролног друштва, ако се ради о повезаним друштвима у смислу закона којим се уређују привредна друштва, не може истовремено бити члан органа управљања управљача инфраструктуре.

Уколико су управљач инфраструктуре и субјект на тржишту железничких услуга повезана друштва, члан органа управљања управљача инфраструктуре и члан органа управљања субјекта на тржишту железничких услуга не могу истовремено бити и чланови органа управљања њиховог контролног привредног друштва.

Чланови органа управљања управљача инфраструктуре, као и виши руководећи кадар на пословима доделе капацитета инфраструктуре, утврђивања накнада за коришћење капацитета инфраструктуре, израде и објављивања реда вожње и израде Изјаве о мрежи, након престанка обављања тих послова, а које су обављали најмање две године, не могу бити именовани за чланове органа управљања привредних друштава која с управљачем инфраструктуре чине повезана друштва, у периоду од најмање две године.

Управљач инфраструктуре мора да има сертификат о безбедности за управљање железничком инфраструктуром, које издаје Дирекција за железнице.

Сертификат о безбедности за управљање железничком инфраструктуром издаје се у складу са прописима којима се уређује безбедност у железничком саобраћају.

+ **Види:**

чл. 6. Закона - 91/2015-3.

Члан 8.

Управљач инфраструктуре доноси програм одржавања железничке инфраструктуре, организовања и регулисања железничког саобраћаја, као и изградње и реконструкције железничке инфраструктуре, на који сагласност даје Влада.

+ **Види:**

[чл. 7. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 9.

Послови управљања на делу железничке инфраструктуре за коју управљач инфраструктуре нема економски интерес, преносе се управљачу инфраструктуре кога оснива аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе.

Пренос права управљања из става 1. се односи на пруге од регионалног и локалног значаја.

Одлуку о преносу послова из става 1. овог члана, доноси управљач инфраструктуре на захтев аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

На одлуку из става 3. овог члана, сагласност даје Влада.

Управљање железничком инфраструктуром из става 1. овог члана врши се у складу са одредбама овог закона.

+ **Види:**

[чл. 8. Закона - 91/2015-3.](#)

3. - назив брисан -

Члан 10.

- брисан -

+ **Види:**

[чл. 9. Закона - 91/2015-3.](#)

Чл. 11. до 13.

- брисани -

+ **Види:**

[чл. 10. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 14.

Управљач инфраструктуре је дужан да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту железничке инфраструктуре, несметано коришћење објеката железничке инфраструктуре и других средстава рада за железнички саобраћај, као и организовање и регулисање безбедног и несметаног железничког саобраћаја.

Управљач инфраструктуре је, при обављању делатности, дужан да се стара о заштити животне средине у складу са законом и другим прописима.

Управљач инфраструктуре одговара за штету која настане корисницима превоза, железничким превозницима, железничким превозницима за сопствене потребе, привредним друштвима, другим правним лицима или предузетницима због неизвршавања својих обавеза из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 15.

Управљач инфраструктуре може обуставити јавни превоз путника и робе на железничкој инфраструктури или делу железничке инфраструктуре на којој јавни превоз путника и робе постане нерентабилан, уз сагласност Владе.

Железничку инфраструктуру или њен део на којој се због нерентабилности обустави јавни превоз путника и робе управљач инфраструктуре може да преуреди у манипулативну пругу или за друге намене и да пропише услове и начин коришћења.

Управљач инфраструктуре је дужан да одлуку о обустављању превоза из става 1. овог члана достави железничким превозницима, железничким превозницима за сопствене потребе, органима аутономне покрајине и органима јединице локалне самоуправе и објави у дневним листовима и другим средствима јавног информисања, најкасније шест месеци пре датума предвиђеног за обустављање превоза.

4. Приступ и коришћење железничке инфраструктуре

а) Приступ железничкој инфраструктури

Члан 16.

Железничка инфраструктура користи се под условима и на начин утврђеним овим законом.

На железничкој инфраструктури железнички саобраћај одвија се под условима утврђеним прописима којима се уређује безбедност железничког саобраћаја.

Члан 17.

Железничку инфраструктуру може да користи железнички превозник и железнички превозник за сопствене потребе, ако има:

- 1) лиценцу за превоз;
- 2) сертификат о безбедности за превоз, који се издаје у складу са прописима којима се уређује безбедност у железничком саобраћају;
- 3) уговор о коришћењу железничке инфраструктуре.

Уговором о коришћењу железничке инфраструктуре ближе се уређују међусобна права и обавезе између управљача инфраструктуре и лица из става 1. овог члана, а која се односе на гарантовање техничких и других услова за безбедно одвијање железничког саобраћаја, као и на плаћање накнада за коришћење железничке инфраструктуре и цена услуга.

Уговор о коришћењу железничке инфраструктуре мора бити закључен најкасније четири месеца пре почетка важења новог реда вожње.

Министар ближе прописује елементе уговора о коришћењу железничке инфраструктуре.

+ **Види:**

[чл. 11. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 18.

Изјава о мрежи нарочито садржи: опште одредбе; услове за приступ и коришћење железничке инфраструктуре; преглед саобраћајно-техничких карактеристика железничке инфраструктуре која је на располагању и ограничења у коришћењу; принципе, приоритете и критеријуме за доделу капацитета инфраструктуре; врсте услуга; принципе наплате накнада и цена услуга, као и висине накнада са начином њиховог прорачуна.

Министар ближе прописује садржину и форму Изјаве о мрежи.

Изјава о мрежи објављује се, ради информисања, на интернет страници управљача инфраструктуре и може се преузети од управљача инфраструктуре у штампаној и електронској форми, после уплате износа који не може премашити трошкове њеног објављивања.

Управљач инфраструктуре је дужан да врши измене и допуне Изјаве о мрежи уколико дође до било које промене података које она садржи.

Изјава о мрежи се објављује у року који не може бити краћи од четири месеца пре крајњег датума за подношење захтева за доделу трасе воза.

+ **Види:**

чл. 12. Закона - 91/2015-3.

Члан 19.

Изјаву о мрежи и њене измене и допуне доноси и објављује управљач инфраструктуре у складу са чланом 18. овог закона.

б) Додела капацитета инфраструктуре

Члан 20.

Капацитет инфраструктуре даје се на коришћење доделом трасе воза.

Захтев за доделу трасе воза подноси се годину дана, а најкасније 10 месеци, пре почетка важења новог реда вожње.

По истеку рока из става 2. овог члана могу се подносити захтеви за доделу траса воза које нису додељене и закључивати уговори о коришћењу железничке инфраструктуре.

Подносилац захтева је дужан да, приликом подношења захтева из ст. 2. и 3. овог члана, уплати износ на име трошкова поступка за доделу трасе воза.

Управљач утврђује висину трошкова из става 4. овог члана и објављује је на свом веб порталу.

Захтев за доделу трасе воза садржи нарочито:

- 1) релацију саобраћаја (полазно и одредишно службено место);
- 2) време поласка воза из полазног службеног места и време доласка воза у одредишно службено место;
- 3) превозни пут;
- 4) место, врста операција и технолошко време операција (службена места заустављања, измена састава, манипулација путника, манипулација робе, промена вучног возила и трајање задржавања);
- 5) врсту воза;
- 6) састав воза;
- 7) серију вучног возила.

Управљач инфраструктуре је дужан да информације добијене од подносиоца захтева чува као пословну тајну.

Додела капацитета инфраструктуре ради обављања послова одржавања те инфраструктуре предвиђа се у току процеса планирања капацитета инфраструктуре.

+ **Види:**

чл. 13. Закона - 91/2015-3.

Члан 21.

У случају када је траса воза додељена подносиоцу захтева који није железнички превозник или железнички превозник за сопствене потребе, уговор о коришћењу железничке инфраструктуре закључују управљач инфраструктуре и железнички превозник кога ангажује тај подносилац захтева.

У погледу дејства и раскида уговора, накнаде штете и других питања сходно се примењују одредбе закона којим се уређују облигациони односи.

Подносилац захтева за доделу трасе воза може поднети приговор Дирекцији за железнице на одлуку управљача инфраструктуре којом се одбија његов захтев за доделу трасе или против утврђених услова понуде капацитета инфраструктуре, као и уколико није задовољан поступком доделе траса воза и његовим исходом, уз плаћање таксе у висини административне таксе која се наплаћује за жалбу органу.

+ **Види:**

чл. 14. Закона - 91/2015-3.

Члан 22.

Додељивање трасе воза управљач инфраструктуре врши под једнаким условима, утврђеним овим законом, за све кориснике траса воза.

У поступку по захтеву за доделу трасе воза управљач инфраструктуре дужан је да примењује следеће критеријуме:

- 1) обим превоза;
- 2) искоришћеност капацитета инфраструктуре;
- 3) обим додатних услуга које управљач инфраструктуре пружа у вези са обављањем превоза на траси воза;
- 4) пословни углед;
- 5) делатност од општег интереса у јавном превозу;
- 6) квалитет обављене превозне услуге у претходном периоду.

Управљач инфраструктуре утврђује методологију вредновања критеријума из става 2. овог члана.

Члан 23.

Управљач инфраструктуре, додељује трасе воза једанпут годишње по усклађивању захтева за доделу траса воза у поступку израде реда вожње, најдуже за период важења реда вожње.

Управљач инфраструктуре консултује заинтересоване стране у вези са нацртом реда вожње и омогућава им рок од најмање месец дана за доставу својих предлога.

Заинтересоване стране укључују све оне који су поднели захтев за доделу траса воза, као и остале стране које желе да им се омогући да дају свој коментар о томе како ред вожње може утицати на њихову способност да пружају железничке услуге током тог периода важења реда вожње.

За ванредне захтеве за доделу трасе воза или захтеве којима се мења поднети захтев за доделу трасе воза, управљач инфраструктуре ће предузети одговарајуће мере у циљу реализације тих захтева.

Управљач инфраструктуре дужан је да предузима одговарајуће мере за решавање свих изложених проблема.

Управљач инфраструктуре се придржава временског плана доделе капацитета инфраструктуре који доноси Министар посебним актом. Временски план доделе капацитета инфраструктуре представља динамику у процесу доделе тих капацитета, који је

повезан са динамиком подношења захтева током поступка израде реда вожње (што, између осталог, укључује рокове за подношење захтева, планирање процеса координације, доделу трасе, закључивање уговора и др.) и динамиком подношења захтева за доделу трасе воза ван поступка израде реда вожње.

Члан 24.

Током процеса планирања реда вожње из члана 23. овог закона, када наиђе на сукобљавање различитих захтева, управљач инфраструктуре настоји да, путем координације захтева, обезбеди најбољу могућу усклађеност свих захтева.

Када се појави ситуација која захтева координацију, управљач инфраструктуре има право да предложи капацитет инфраструктуре који се разликује од оног који се тражи у захтеву за доделу трасе воза.

Управљач инфраструктуре настоји да, кроз координацију са подносиоцима захтева, постигне решење свих спорова.

Принципи којим се руководе у процесу координације дефинишу се у Изјави о мрежи.

Не доводећи у питање евентуалне поступке по приговору у смислу чл. 21. и 93. Закона, у случају спорова који се односе на доделу капацитета инфраструктуре обезбеђује се систем решавања спорова како би се такви спорови решили благовремено. Овај систем решавања спорова мора бити наведен у Изјави о мрежи. Ако се овај систем примени, одлука се мора донети у року од 10 радних дана.

+ **Види:**

чл. 15. Закона - 91/2015-3.

Члан 25.

Управљач инфраструктуре и подносилац захтева, изузетно, могу да сачине и оквирни споразум, за коришћење капацитета на одговарајућој железничкој инфраструктури на рок дужи него што је то један период важења реда вожње.

Оквирни споразум између управљача инфраструктуре и подносиоца захтева садржи карактеристике капацитета инфраструктуре које је подносилац захтева тражио и које су му понуђене током временског периода који прелази један период важења реда вожње.

Оквирни споразум не садржи детаљно трасу воза, већ задовољава легитимне комерцијалне потребе подносиоца захтева и закључује се по правилу на пет година.

У посебним случајевима управљач инфраструктуре може пристати на краћи или дужи период. Сваки период дужи од пет година правда се постојањем комерцијалних уговора, наменских инвестиција или ризика.

Период дужи од 10 година могућ је само у изузетним случајевима, посебно када је реч о дугорочним инвестицијама великог обима и када је такво инвестирање обухваћено уговорним обавезама.

Оквирни споразуми не искључују могућност да одговарајућу инфраструктуру користе и други подносиоци захтева.

Оквирни споразум може да се измени, допуни или ограничи у циљу боље употребе железничке инфраструктуре.

Поштујући пословну тајну, опште одредбе сваког оквирног споразума доступне су свакој заинтересованој страни.

Члан 26.

Додељену трасу воза корисник трасе воза не може преносити другом железничком превознику, односно железничком превознику за сопствене потребе.

Забрањена је трговина трасама воза.

Коришћење капацитета инфраструктуре од стране железничког превозника или железничког превозника за сопствене потребе, када обавља послове подносиоца захтева који није железнички превозник, не сматра се преношењем у смислу овог закона.

в) Накнаде за коришћење железничке инфраструктуре и цене услуга које пружа управљач инфраструктуре

Члан 27.

За коришћење железничке инфраструктуре корисник трасе воза плаћа накнаде у складу са законом којим се уређују накнаде за коришћење јавних добара.

Управљач инфраструктуре утврђује висину накнада за коришћење железничке инфраструктуре и врши њихову наплату.

Влада даје сагласност на висину накнада за коришћење железничке инфраструктуре.

Висину накнада из става 1. овог члана управљач инфраструктуре утврђује транспарентно и на начелу недискриминације и заснива се на моделу алокације трошкова у који су укључени модел мреже и модел саобраћаја.

Влада утврђује методологију вредновања елемената за одређивање накнада за коришћење железничке инфраструктуре (у даљем тексту: Методологија), на предлог Министра.

Методологија се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

Средства од наплате накнада из става 1. овог члана су приход управљача инфраструктуре.

Члан 28.

Управљачи инфраструктуре међусобно сарађују у циљу омогућавања железничким превозницима ефикасног обављања превоза када се превоз обавља на више железничких инфраструктура.

Управљач инфраструктуре гарантује оптималну конкурентност међународног железничког транспорта путника и робе. Свака сарадња или заједничка организација регулише се у складу са одредбама овог закона.

Управљач инфраструктуре примењује Методологију на начин који обезбеђује једнаке и недискриминаторске накнаде за различите кориснике трасе возова који обављају услуге сличног карактера на делу трасе воза на коме управљач инфраструктуре обезбеђује исте врсте услуга.

Члан 29.

Корисник трасе воза плаћа управљачу инфраструктуре:

1) накнаду за Минимални пакет услуга, које обухватају:

(1) обраду захтева за капацитетом инфраструктуре,

(2) право да се користи додељени капацитет инфраструктуре,

(3) коришћење пруга, скретница и чворова,

(4) регулисање и управљање саобраћајем возова, укључујући сигнализацију, прописе, систем за оперативно праћење и комуникацију и пружање информација о кретању воза,

(5) обезбеђивање свих других информација неопходних за управљање саобраћајем за који је капацитет инфраструктуре додељен;

2) накнаду за приступ пругом до службених објеката, односно сервисних постројења, а

што обухвата приступ:

- (1) објектима за снабдевање горивом,
- (2) путничким станицама, станичним зградама и другим објектима,
- (3) теретним терминалима,
- (4) ранжирним станицама,
- (5) објектима за формирање возова,
- (6) колосецима за гарирање,
- (7) осталим техничким објектима за одржавање;

3) накнаду за коришћење службених објеката, односно сервисних постројења, а што обухвата:

- (1) коришћење опреме за снабдевање електричном енергијом за вучу,
- (2) коришћење постројења за снабдевање горивом,
- (3) коришћење путничких станица, станичних зграда и других објеката,
- (4) коришћење теретних терминала,
- (5) коришћење ранжирних станица,
- (6) коришћење постројења за формирање возова,
- (7) коришћење колосечних група за гарирање,
- (8) одржавање и других техничких постројења.

Поред накнада из става 1. овог члана управљач инфраструктуре и корисник трасе воза могу посебно уговорити пружање и цене додатних и пратећих услуга, и то:

1) додатне услуге:

- (1) снабдевање струјом за вучу,
- (2) предгревање путничких возова,
- (3) снабдевање горивом, маневрисање и све друге услуге које се пружају у горе поменути објектима и постројењима,

(4) прилагођене услуге за:

- контролу транспорта опасних терета,
- помоћ у саобраћању возова са нарочитим пошљикама;

2) пратеће услуге:

- (1) приступ телекомуникационој мрежи,
- (2) пружање додатних информација,
- (3) технички преглед возних средстава.

О накнадама и услугама из става 1. тачка 3) и става 2. овог члана, а које не омогућава управљач инфраструктуре, исти обезбеђује у Изјави о мрежи информације о даваоцима накнада и услуга.

Коришћење службених објеката, односно сервисних постројења којима не управља управљач инфраструктуре, као и допунске и пратеће услуге, које не обезбеђује управљач инфраструктуре, предмет су посебног уговора између корисника трасе воза и корисника тих службених објеката или сервисних постројења, односно даваоца допунских и пратећих услуга.

Накнаде за минимални пакет услуга и приступ пругом службеним објектима, односно сервисним постројењима засноване су на трошковима који директно настају као резултат

одвијања железничког саобраћаја.

Цене услуга из става 2. овог члана, висина накнада из става 5. овог члана, као и цене услуга из члана 35. овог закона, могу се изменити у зависности од услова на тржишту железничких услуга, узимајући у обзир укупне трошкове као горњу границу на којој накнаде и цене услуга могу бити засноване, у ком случају то мора бити објављено најмање три месеца унапред.

Цене услуга из става 2. овог члана и члана 35. овог закона утврђују се у складу са Методологијом.

Када услуге из става 2. овог члана, пружа само један пружалац услуга, цене које се наплаћују за те услуге зависе од трошкова пружања таквих услуга, израчунато на основу реалног нивоа коришћења.

+ **Види:**

чл. 16. Закона - 91/2015-3.

Члан 30.

Накнаде и услуге из члана 29. овог закона, пружају се на равноправној основи, а захтеви се могу одбити само ако постоје реалне алтернативе у постојећим тржишним условима.

Члан 31.

Корисник трасе воза на основу права недискриминације има право на минимални пакет услуга и приступ пругом до службених објеката, односно сервисних постројења из члана 29. овог закона.

У случајевима када нуди неку од додатних и пратећих услуга из члана 29. став 2. овог закона управљач инфраструктуре их пружа на захтев корисника трасе воза. За додатне и пратеће услуге корисник трасе воза плаћа цене услуга у складу са актом управљача инфраструктуре.

Ако корисник трасе воза својим активностима и железничким возним средствима ограничи или угрози капацитет железничке инфраструктуре, дужан је да поступи по захтеву управљача инфраструктуре и у разумно кратком року отклони сметњу изазвану железничким возилима која ограничавају или угрожавају капацитет инфраструктуре, а у супротном управљач инфраструктуре ће, о трошку корисника трасе воза предузети потребне радње.

Члан 32.

Подносиоци захтева могу захтевати капацитет инфраструктуре који прелази преко више од једне мреже тако што подносе захтев једном управљачу инфраструктуре који у њихово име захтева коришћење тог капацитета од других релевантних управљача инфраструктуре.

Члан 33.

Стање на пословним рачунима управљача инфраструктуре је резултат равнотеже прихода од накнада за коришћење железничке инфраструктуре, прихода од других комерцијалних послова и средстава обезбеђених од стране државе с једне стране и расхода за железничку инфраструктуру с друге стране.

Управљач инфраструктуре мора бити у могућности да потврди да цене услуга које наплаћује у складу са чланом 35. овог закона одговарају Методологији, као и правилима и величинама објављеним у Изјави о мрежи.

Управљач инфраструктуре добија подстицаје за смањење трошкова коришћења инфраструктуре и висине накнада за коришћење инфраструктуре и цена услуга у складу са чланом 34. овог закона.

Члан 34.

Управљач инфраструктуре и Влада, односно аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе закључују уговор којим се уређују међусобна права и обавезе у погледу финансирања трошкова управљања железничком инфраструктуром у делу који чини разлику између стварних трошкова управљања железничком инфраструктуром и остварених прихода од накнада за коришћење инфраструктуре и цена услуга.

За послове у вези са старањем о безбедности железничког саобраћаја, одржавања и побољшања квалитета услуга управљача инфраструктуре, уговором из става 1. овог члана посебно ће се предвидети подстицаји за смањење трошкова управљања железничком инфраструктуром, висине накнада за коришћење те инфраструктуре и цена услуга.

Уговор из става 1. овог члана закључује се на период који није краћи од три године.

Члан 35.

Поред накнада и услуга из члана 29. овог закона управљач инфраструктуре може да наплати и следеће услуге:

- 1) коришћење загушене железничке инфраструктуре, која се наплаћује у случају када је на одређеном сегменту инфраструктуре утврђен недостатак капацитета инфраструктуре, током периода загушења;
- 2) резервацију траса возова које се не користе;
- 3) додатно одржавање железничке инфраструктуре у складу са захтевима корисника трасе воза.

г) Попуст

Члан 36.

Управљач инфраструктуре може да уведе попусте доступне свим корисницима железничке инфраструктуре, у следећим случајевима:

- 1) за тачно наведене одређене саобраћајне токове, за делове мреже, за трасе возова;
- 2) ради подстицања развоја нових железничких услуга за ограничени временски период;
- 3) да се подстакне развој нових железничких услуга или ради подстицања коришћења знатно неискоришћене железничке инфраструктуре.

Попусте које одобрава управљач инфраструктуре објављују се у Изјави о мрежи.

д) Систем показатеља за побољшање квалитета превоза

Члан 37.

Управљач инфраструктуре доноси Систем показатеља за побољшање квалитета превоза преко кога се стимулишу корисници траса возова да смање поремећаје и побољшају ефикасност железничке мреже.

Систем из става 1. овог члана садржи мере у вези поступака којима се ремети рад мреже, надокнаду корисницима траса возова који трпе штету и бонусе као награду за ефикасност већу од планиране.

ђ) Управљање и праћење додељеног капацитета инфраструктуре

Члан 38.

Одлуку о додели трасе воза у међународном железничком саобраћају доносе представници домаћих и страних управљача инфраструктуре.

Управљачи инфраструктуре из става 1. овог члана усклађују трасе возова у међународном железничком саобраћају у циљу омогућавања оптималног обављања тог саобраћаја.

Усклађене трасе возова из става 2. овог члана стављају се на располагање подносиоцима захтева сваког од управљача инфраструктуре који у том поступку учествује.

Члан 39.

Управљач инфраструктуре може дати приоритет посебним трасама возова у оквиру процеса планирања и координације, али само на начин утврђен у чл. 41. и 43. овог закона.

Члан 40.

Управљач инфраструктуре процењује потребу за капацитетом инфраструктуре који треба да је доступан у току важења реда вожње, у циљу правовременог решавања ванредних захтева за доделом траса воза.

Одредба става 1. овог члана примењује се и у случајевима загушене инфраструктуре.

Управљач инфраструктуре решава по ванредним захтевима у року од пет радних дана од дана пријема захтева.

Члан 41.

Ако после координације није могуће постићи решење спора, у смислу члана 24. овог закона, управљач инфраструктуре дужан је, без одлагања, да прогласи загушеним капацитет инфраструктуре који је предмет координације.

Загушеним капацитетом инфраструктуре из става 1. овог члана сматра се и капацитет инфраструктуре за коју се очекивано може предвидети да ће у блиској будућности бити загушен.

У случају проглашења капацитета инфраструктуре загушеним, управљач инфраструктуре спроводи анализу капацитета у складу са чланом 42. овог закона, осим ако није започета реализација плана побољшања капацитета инфраструктуре из члана 43. овог закона.

Ако цене услуге из члана 35. тачка 1) овог закона није наплаћена или није постигла задовољавајући резултат, а инфраструктура је проглашена загушеном, управљач инфраструктуре може додатно употребити приоритетне критеријуме за доделу капацитета инфраструктуре.

Применом приоритетних критеријума утврђује се значај одређене услуге за друштво, у односу на било коју другу услугу која се услед тога искључује.

У случају из става 5. овог члана Влада може одобрити управљачу инфраструктуре надокнаду која одговара губитку прихода услед потребе да се одређени капацитет инфраструктуре додели за обављање одређених услуга.

При одређивању критеријума по којима се дају приоритети, управљач инфраструктуре ће узети у обзир и одговарајући значај важности услуга у транспорту робе и нарочито међународном транспорту робе.

Поступци и критеријуми којима ће се одредити приоритети у случају загушења капацитета инфраструктуре утврђују се у Изјави о мрежи.

У случају загушене инфраструктуре, управљач инфраструктуре има право да захтева од корисника трасе воза враћање додељене трасе воза, коју је тај корисник трасе воза у периоду од најмање месец дана користио мање него што је дозвољено граничном квотом предвиђеном у Изјави о мрежи, изузев ако корисник трасе воза исту није користио из

неекономских разлога који су изван његове контроле.

Члан 42.

Анализа капацитета је поступак којим се утврђују разлози загушења капацитета инфраструктуре и мере које се могу краткорочно и дугорочно предузети да би се смањило загушење капацитета инфраструктуре.

Анализа капацитета обухвата анализу инфраструктуре, поступака рада, карактера различитих услуга које се реализују, мера за преусмеравање услуга, мењања временских термина услуга, промена брзина и побољшања железничке инфраструктуре.

Управљач инфраструктуре је дужан да изврши анализу капацитета у року од шест месеци од када је утврђено да је железничка инфраструктура загушена.

Члан 43.

План побољшања капацитета инфраструктуре израђује се након консултација са корисницима загушене инфраструктуре, који садржи:

- 1) разлоге загушења;
- 2) могућности за побољшање нивоа организовања и регулисања железничког саобраћаја;
- 3) могућности за развој железничке инфраструктуре;
- 4) трошкове побољшања капацитета инфраструктуре.

План побољшања капацитета инфраструктуре доноси се по претходно прибављеној сагласности Дирекције за железнице.

У случају загушења инфраструктуре управљач инфраструктуре нема право да наплати накнаде и услуге из члана 29. овог закона, ако:

- 1) не донесе план побољшања капацитета инфраструктуре или
- 2) не реализује план побољшања капацитета инфраструктуре.

Изузетно од става 3. овог члана, Дирекција за железнице може да одобри управљачу инфраструктуре да наплати накнаде и услуге из члана 29. овог закона, ако:

- 1) постоје основани разлози који онемогућавају реализацију плана побољшања капацитета инфраструктуре;
- 2) финансијске могућности онемогућавају реализацију плана побољшања капацитета инфраструктуре.

Управљач инфраструктуре израђује план побољшања капацитета инфраструктуре у року од шест месеци од завршетка анализе капацитета.

Члан 44.

У случајевима немогућности одвијања железничког саобраћаја која је проузрокована техничким кваровима, несрећама и деловањем више силе, управљач инфраструктуре предузима све неопходне мере да се успостави редовно одвијање саобраћаја. У том циљу, он саставља могући план за непредвиђене ситуације, с листом институција које треба обавестити у случају озбиљних инцидената или озбиљних поремећаја у железничком саобраћају.

О немогућности одвијања саобраћаја и мерама које се предузимају, управљач инфраструктуре дужан је да обавести железничког превозника, железничког превозника за сопствене потребе, Министарство и све друге надлежне институције.

У хитним случајевима и случајевима када железничка инфраструктура постане привремено неупотребљива, додељене трасе возова могу се привремено повући без најаве

и то онолико времена колико је потребно за довођење железничке инфраструктуре у употребљиво стање.

Управљач инфраструктуре ангажује средства корисника трасе воза која сматра најподеснијим за успостављање нормалне ситуације.

5. Изградња и реконструкција железничке инфраструктуре

Члан 45.

Изградња железничке инфраструктуре врши се у складу са законом којим се уређује планирање и изградња објеката.

Под изградњом железничке инфраструктуре, у смислу овог закона, сматра се изградња нове железничке пруге, као и изградња телекомуникационих, сигнално-сигурносних, електро-енергетских, електровучних и других постројења и уређаја, зграда и објеката на новој и постојећим пругама.

+ **Види:**

[чл. 17. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 46.

Народна скупштина, на предлог Владе, доноси Национални програм железничке инфраструктуре (у даљем тексту: Национални програм), који обухвата:

- 1) постојеће карактеристике и стање железничке инфраструктуре Републике Србије;
- 2) стратегију изградње, реконструкције и одржавања железничке инфраструктуре;
- 3) развојне компоненте у изградњи нових капацитета инфраструктуре од посебног значаја за Републику Србију;
- 4) дефинисање структуре, динамике реализације и приоритета, висине и извора финансијских средстава потребних за извршење активности из Националног програма.

Национални програм доноси се за период од пет година.

Влада подноси Народној скупштини једанпут годишње извештај о реализацији Националног програма.

На основу Националног програма управљач инфраструктуре израђује годишњи програм изградње, реконструкције и одржавања железничке инфраструктуре, организовања и регулисања железничког саобраћаја.

Управљач инфраструктуре два пута годишње подноси Влади извештај о реализацији годишњег програма изградње, реконструкције и одржавања железничке инфраструктуре, организовања и регулисања железничког саобраћаја.

Члан 47.

Управљач инфраструктуре је дужан, да пре отпочињања радова, а најмање 120 дана раније, објави почетак радова на изградњи и реконструкцији железничке инфраструктуре у дневним листовима или на други уобичајени начин, да би привредно друштво, друго правно лице, односно предузетник који се стара о објектима уграђеним на железничком подручју (цевоводи, водоводи, електричне, телефонске и ваздушне линије, подземни каблови и друге сличне инсталације и уређаји), као и у случају када намерава да те објекте изгради, могао да усклади радове на тим објектима са радовима на изградњи и реконструкцији железничке инфраструктуре.

Управљач инфраструктуре и привредно друштво, друго правно лице и предузетник из става 1. овог члана, уређују уговором међусобна права и обавезе у вези са извођењем радова на изградњи железничке инфраструктуре и радове на објектима уграђеним или који ће се

уградити на железничком подручју.

Обавеза је привредног друштва, другог правног лица, односно предузетника који се стара о објектима уграђеним на железничком подручју (цевоводима, водоводима, електричним, телефонским и ваздушним линијама, подземним кабловима и другим сличним инсталацијама и уређајима) да о свом трошку и у захтеваном року од стране управљача инфраструктуре, исте реконструише или измести пре почетка радова на изградњи и реконструкцији железничке инфраструктуре, а ако то не учини управљач инфраструктуре је овлашћен да наведене радње предузме о трошку тог лица.

Члан 48.

Ако железничку инфраструктуру треба реконструисати због изградње другог објекта (јавни пут, рудник, каменолом, акумулационо језеро, аеродром и сл.), део железничке инфраструктуре који се реконструише мора бити изграђен са елементима који одговарају категорији те железничке инфраструктуре, без обзира на стварно стање у коме се налазила у моменту реконструкције.

Трошкове реконструкције железничке инфраструктуре из става 1. овог члана сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши реконструкција железничке инфраструктуре, ако се другачије не споразумеју инвеститор и управљач инфраструктуре.

Члан 49.

На месту укрштања пута и улица са пружним и станичним колосецима, железничком инфраструктуром и железничким саобраћајем управља управљач железничке инфраструктуре, а путном уличном и пешачком инфраструктуром и саобраћајем управља управљач путне инфраструктуре, тако што је сваки управљач дужан да створи услове за безбедан прелазак места укрштања на инфраструктури којом управља.

У току извођења радова на санацији путних прелаза, изменом железничког саобраћаја управља управљач инфраструктуре, а изменом друмског саобраћаја управља управљач путне инфраструктуре.

Укрштање железничке инфраструктуре са јавним путевима ван простора за који су донети урбанистички планови у начелу изводи се њиховим свођењем на најнеопходнији број, усмеравањем два или више јавних путева на заједничко место укрштања.

Управљач инфраструктуре може имати посебан организациони део у чијој надлежности је обезбеђивање саобраћаја на местима укрштања путева, улица и пешачких стаза са железничким колосецима у нивоу у сарадњи са управљачима путне инфраструктуре, односно јединицом локалне самоуправе.

Размак између два укрштања железничке инфраструктуре и пута не може да буде мањи од 2.000 m, осим у изузетним случајевима које прописује министар.

Укрштање железничке инфраструктуре са некатегорисаним путевима изводи се усмеравањем тих путева на најближи јавни пут који се укршта са односном железничком инфраструктуром. Ако то није могуће треба међусобно повезати некатегорисане путеве и извести њихово укрштање са железничком инфраструктуром на заједничком месту.

Управљач инфраструктуре одређује место укрштања из става 5. овог члана у складу са условима за уређење простора и условима за безбедност саобраћаја, у споразуму са управљачем некатегорисаних путева.

+ **Види:**

[чл. 18. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 49а

Ако до укрштања железничке инфраструктуре и пута дође по захтеву локалне самоуправе, привредног друштва или другог правног лица или предузетника, трошкове изградње

надвожњака, подвожњака, односно путног прелаза, трошкове постављања уређаја и направа и друге трошкове осигурања безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу, сноси управљач путне инфраструктуре, односно подносилац захтева.

+ **Види:**

чл. 19. Закона - 91/2015-3.

Члан 49б

Министар, на захтев управљача путне инфраструктуре, локалне самоуправе, привредног друштва или другог правног лица или предузетника уз претходно прибављену сагласност управљача инфраструктуре, доноси акт којим се отварају нови, укидају или реконструишу постојећи путни прелази.

Уколико је размак између два укрштања железничке инфраструктуре и пута мањи од 2000 m, поступак укидања путног прелаза спроводи се у скраћеном поступку.

+ **Види:**

чл. 19. Закона - 91/2015-3.

Члан 49в

Ако се путни прелаз замењује надвожњаком, односно подвожњаком или се укида због усмеравања пута, трошкове измена извршених због тога на железничкој инфраструктури и путу, ако се другачије не споразумеју, снесе:

1) управљач инфраструктуре - ако је та промена условљена претежно потребама железничког саобраћаја;

2) управљач путне инфраструктуре - ако је та промена условљена претежно потребама друмског саобраћаја, а на путу који користи претежно одређено предузеће, друго правно лице или предузетник трошкове измена на железничкој инфраструктури и путу сноси у целости то предузеће, друго правно лице или предузетник.

У случају свих других промена у вези са укрштањем, укључујући прилагођавање и побољшање сигурносних и других уређаја, трошкове измена на железничкој инфраструктури и путу из става 1. овог члана снесе заједнички управљач инфраструктуре, управљач путне инфраструктуре и предузеће, друго правно лице или предузетник сразмерно потребама железничког и друмског саобраћаја које су условиле те промене, ако се другачије не споразумеју.

+ **Види:**

чл. 19. Закона - 91/2015-3.

Члан 49г

Ако изградњом путне инфраструктуре дође до њеног укрштања са железничком инфраструктуром у нивоу, управљач путне инфраструктуре је дужан да изгради пут у зони путног прелаза.

Ако изградњом железничке инфраструктуре дође до њеног укрштања са путном инфраструктуром у нивоу, трошкове изградње дела пута у зони путног прелаза сноси управљач инфраструктуре.

+ **Види:**

чл. 19. Закона - 91/2015-3.

Члан 50.

Реконструкцијом железничке инфраструктуре, у смислу овог закона, сматрају се и радови који могу бити од утицаја на стабилност железничке пруге, објеката на железничкој прузи, извођење радова на изграђеном објекту који одступају од услова под којима је одобрена изградња и промена основне карактеристике трасе при мењању положаја трасе железничке

пруге у појасу њеног основног правца, као и побољшавање параметара елемената железничке инфраструктуре.

Реконструкција железничке инфраструктуре врши се на основу одобрења за реконструкцију које издаје министарство надлежно за послове грађевинарства.

Министар надлежан за послове грађевинарства ближе уређује садржину техничке документације, процедуру издавања одобрења за извођење радова на реконструкцији железничке инфраструктуре и одобрења за њену употребу.

Реконструкција железничке инфраструктуре врши се у складу са законом, техничким прописима и стандардима.

+ **Види:**

[чл. 20. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 51.

- брисан -

+ **Види:**

[чл. 21. Закона - 91/2015-3.](#)

6. Одржавање железничке инфраструктуре

Члан 52.

Железничка инфраструктура мора да се одржава у стању које обезбеђује безбедан и несметан железнички саобраћај, као и квалитетан и уредан превоз, а у складу са прописима којима се уређује безбедност у железничком саобраћају и техничким прописима и стандардима.

У овом циљу морају се вршити стални надзори и функционално испитивање, као и отклањати утврђени недостаци.

Члан 52а

Управљач инфраструктуре и управљач путне инфраструктуре дужни су да закључе уговор којим ближе уређују међусобне односе у погледу путних прелаза и у тим оквирима утврђују врсту и обим радова на одржавању коловоза и време извођења тих радова, висину трошкова за осигурање безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу, начин плаћања трошкова и регулишу друга питања из тих односа.

Уговор из става 1. овог члана мора бити потписан најкасније до 15. фебруара за текућу годину.

Уговор из става 1. овог члана закључује се на неодређено време, уз обавезу управљача инфраструктуре да о промени техничких података годишње обавештава управљача путне инфраструктуре.

+ **Види:**

[чл. 22. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 53.

Одржавање железничке инфраструктуре обухвата редовно одржавање и ванредно одржавање (санацију и адаптацију).

+ **Види:**

[чл. 23. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 54.

Радови на редовном одржавању су нарочито: одржавање и замена елемената горњег строја железничке пруге (скретница, колосека и колосечних веза), истим или другим типом којима се параметри железничке пруге одржавају на пројектованом нивоу; радови на доњем строју железничке пруге (одводњавање и уређење косина); замена и обнова истим или другим материјалима пропуста и мостова до 10 m дужине, ако се не мења њихов отвор; замена и допуна елемената сигнално-сигурносних и телекомуникационих уређаја и постројења; замена и допуна елемената стабилних постројења електро вуче, као и осталих електричних постројења; адаптација и поправка зграда железничких службених места и осталих објеката на железничким службеним местима који су у функцији железничког саобраћаја којима се не мења њихова конструкција и спољни изглед.

Члан 55.

Радови на санацији и адаптацији се изводе ради главне оправке постојеће грађевинске и електротехничке инфраструктуре са циљем поновног постизања пројектованих параметара.

+ **Види:**

[чл. 24. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 55а

Управљач инфраструктуре, као и привредни субјекти који обављају делатност одржавања путева дужни су да на путном прелазу спроведу прописане мере за безбедан саобраћај и да путне прелазе одржавају у стању којим се обезбеђује безбедно одвијање саобраћаја.

Трошкове одржавања путног прелаза и трошкове осигурања безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу носе:

1) управљач инфраструктуре за трошкове одржавања колосека и осталих делова железничке инфраструктуре на путном прелазу, сигналних уређаја и знакова који упозоравају железничке раднике у возу на путни прелаз, железничких телефонских веза са путним прелазима;

2) управљач путне инфраструктуре за трошкове одржавања коловоза на путном прелазу и саобраћајних знакова на путевима који упозоравају учеснике у друмском саобраћају на путни прелаз;

3) управљач инфраструктуре и управљач путне инфраструктуре заједно, на равне делове, за трошкове одржавања уређаја за давање знакова којима се учесницима у друмском саобраћају најављује приближавање воза путном прелазу и уређаја за затварање саобраћаја на путном прелазу, као и за трошкове руковања уређајима за затварање саобраћаја на путном прелазу и друге непосредне трошкове за осигурање безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу.

Управљач инфраструктуре сноси у целини трошкове за управљање уређајима на путном прелазу у станичном подручју, односно од улазног сигнала са једне стране до улазног сигнала са друге стране службеног места.

Ако некатегорисани пут користи претежно одређено предузеће, друго правно лице или предузетник, трошкове одржавања коловоза и осигурања безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу из става 2. тач. 2) и 3) овог члана сноси у целини то предузеће, друго правно лице или предузетник.

Код категорисаних путева управљач инфраструктуре и управљач путне инфраструктуре поступају у складу са одредбама става 2. тач. 2) и 3) овог члана.

+ **Види:**

[чл. 25. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 55б

О одржавању дела путног прелаза, као и о осигурању безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу, стара се управљач инфраструктуре с тим да се коловоз на путном прелазу мора одржавати тако да се преко њега може вршити безбедан и несметан друмски саобраћај.

Остале делове пута са обе стране путног правца одржава управљач путне инфраструктуре на начин који омогућава безбедан и несметан железнички саобраћај.

+ **Види:**

[чл. 25. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 55в

Ако железничку инфраструктуру треба санирати или адаптирати због изградње другог објекта (јавни пут, рудник, каменолом, акумулационо језеро, аеродром и сл), део железничке инфраструктуре који се санира или адаптира мора бити изграђен са елементима који одговарају категорији те железничке инфраструктуре, без обзира на стварно стање у коме се налазила у моменту санације или адаптације.

Трошкове санирања или адаптирања железничке инфраструктуре из става 1. овог члана сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши санирање или адаптирање железничке инфраструктуре, ако се другачије не споразумеју инвеститор и управљач инфраструктуре.

+ **Види:**

[чл. 25. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 56.

Одржавање заједничких стубова и заједничких конструкција на мосту изграђеном за железничку инфраструктуру и јавни пут врши управљач инфраструктуре у складу са саобраћајно-техничким прописима и стандардима. О коловозној конструкцији пута стара се управљач путне инфраструктуре, док се о колосеку брине управљач инфраструктуре.

Трошкове одржавања заједничких стубова и конструкције на мосту из става 1. овог члана, носе у једнаким износима управљач инфраструктуре и управљач путне инфраструктуре.

О одржавању дела путног прелаза из члана 4. став 2. овог закона, као и о осигурању безбедног и несметаног саобраћаја на путном прелазу, у складу са чланом 49. став 1. овог закона стара се управљач железничке инфраструктуре, с тим да се коловоз на путном прелазу мора одржавати тако да се преко њега може вршити безбедан и несметан друмски саобраћај.

Управљач инфраструктуре и управљач путне инфраструктуре дужни су да закључе уговор којим ће прецизно бити дефинисана међусобна права и обавезе о одржавању:

1) заједничких стубова, заједничких конструкција и одржавању и руковању уређајима за управљање саобраћајем - носе у једнаким износима управљач железничке инфраструктуре и управљач путне инфраструктуре;

2) коловозне конструкције пута на мосту, као и растојања између главне шине и конструкције коловоза - сноси управљач путне инфраструктуре.

Уговор из става 4. овог члана закључује се на неодређено време, уз обавезу управљача инфраструктуре да о промени техничких података годишње обавести управљача путне инфраструктуре.

Остале делове пута са обе стране путног правца на путном прелазу одржава управљач путне инфраструктуре, на начин који омогућава безбедан и несметан железнички саобраћај.

+ **Види:**

[чл. 26. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 57.

Ако на железничкој инфраструктури дође до прекида саобраћаја због елементарних непогода, а управљач инфраструктуре није у стању сам да отклони настале сметње и успостави железнички саобраћај у што је могуће краћем року, локална самоуправа на чијој је територији дошло до прекида железничког саобраћаја пружа помоћ и у сарадњи са управљачем инфраструктуре одређује мере за отклањање сметњи и успостављање железничког саобраћаја у најкраћем могућем року.

У случају да се за отклањање елементарних непогода из става 1. овог члана, користе услуге физичких и правних лица, техничка средства и материјал, одговарајућа накнада пада на терет управљача инфраструктуре.

7. Заштита железничке инфраструктуре

Члан 58.

У инфраструктурном појасу, осим у зони пружног појаса, изузетно се могу градити објекти који нису у функцији железничког саобраћаја, а на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења, и уколико је изградња тих објеката предвиђена урбанистичким планом локалне самоуправе која прописује њихову заштиту и о свом трошку спроводи прописане мере заштите тих објеката.

У инфраструктурном појасу могу се постављати каблови, електрични водови ниског напона за осветљавање, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водови, трамвајски и тролејбуски контактни водови и постројења, канализације и цевоводи и други водови и слични објекти и постројења на основу издате сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења.

Управљач инфраструктуре закључује уговор о праву службености пролаза на неодређено време, а висину накнаде утврђује посебним актом.

Уговор о праву службености пролаза закључује се између управљача инфраструктуре и управљача комуналне инфраструктуре у случајевима изградње, реконструкције, адаптације и санације комуналне инфраструктуре.

Уговор о праву службености пролаза закључује се између управљача инфраструктуре и управљача индустријске железнице и индустријског колосека у случајевима изградње и реконструкције инфраструктуре индустријске железнице и индустријског колосека.

У железничком подручју у зони грађевинских објеката као што су железнички мостови, вијадукти и тунели на удаљености не мањој од 8 m од спољне ивице носача моста, спољне ивице портала тунела могу се изузетно градити и објекти који нису у функцији железничког саобраћаја, а испод доње ивице конструкције моста и вијадука могућа је изградња објеката не ближе од 3 m, мерено од ивице конструкције, а на основу сагласности управљача инфраструктуре, која се издаје у форми решења.

У заштитном пружном појасу, на удаљености 50 m од осе крајњег колосека, или другој удаљености у складу са посебним прописом, не могу се градити објекти као што су рудници, каменоломи у којима се користе експлозивна средства, индустрија хемијских и експлозивних производа, постројења и други слични објекти.

Против решења о одбијању захтева за издавање сагласности из ст. 1. и 3. овог члана инвеститор објекта може да поднесе жалбу Министарству.

Министар прописује начин за прибављање сагласности управљача инфраструктуре, садржину техничке документације и активности које инвеститор комуналне инфраструктуре (водовод, канализација, гасовод, каблови и сл.) треба да изврши током прибављања сагласности управљача инфраструктуре, изградње и експлоатације кроз пружни појас.

+ **Види:**

[**чл. 27. Закона - 91/2015-3.**](#)

Члан 59.

У инфраструктурном појасу забрањено је свако одлагање отпада, смећа као и изливање отпадних вода.

Не сме се садити високо дрвеће, постављати знакови, извори јаке светлости или било који предмети и справе које бојом, обликом или светлошћу смањују видљивост железничких сигнала или које могу довести у забуну раднике у вези значења сигналних знакова.

Управљач инфраструктуре овлашћен је да од власника, односно држаоца захтева хитно отклањање неправилности из ст. 1. и 2. овог члана и о томе одмах обавештава Министарство, односно републичког инспектора за железнички саобраћај.

Ако власник, односно држалац не поступи по захтеву управљача инфраструктуре онда ће управљач инфраструктуре предузети потребне радње, а настале трошкове власник, односно држалац дужан је да надокнади управљачу инфраструктуре.

Члан 60.

Привредна друштва, правна лица и предузетници који врше пошумљавање голети и уређење бујица у заштитном пружном појасу и управљач инфраструктуре споразумно утврђују учешће у трошковима пошумљавања голети и уређења бујица и вододерина, имајући у виду значај и обим ових радова за заштиту железничке инфраструктуре.

Члан 61.

На местима где железница пролази кроз шуму или поред шуме, односно земљишта засађеног пољопривредним културама које су лако запаљиве, управљач инфраструктуре је дужан да предузме прописане мере за заштиту од пожара на железничком подручју пруга, а железнички превозник мере заштите од пожара од железничких возила.

Корисници, односно сопственици шума и земљишта из става 1. овог члана, дужни су да у појасу ширине 10 m у шумама уредно уклањају дрвеће, растиње и лишће, а у појасу ширине 5 m на другом земљишту благовремено уклањају сазреле пољопривредне културе и по потреби предузимају друге мере заштите од пожара.

Ширина појаса из става 2. овог члана рачуна се од спољне ивице пружног појаса.

8. Одузимање железничкој инфраструктури својства добра у општој употреби

Члан 62.

Делу железничке инфраструктуре на којем је обустављен јавни превоз, за коју не постоји интерес са становишта целине транспортног система Републике Србије или интерес корисника услуга јавног превоза, може бити одузето својство добра у општој употреби.

Одлуку о одузимању својства добра у општој употреби железничкој инфраструктури из става 1. овог члана, доноси Народна скупштина, на предлог Владе.

Са делом железничке инфраструктуре којем је у смислу става 2. овог члана, одузето својство добра у општој употреби, може се располагати у складу са законом.

9. Метро, жичара и туристичко-музејска железница

+ Види:

[чл. 28. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 63.

Метро, услови за изградњу, реконструкцију и одржавање, као и услови за организовање превоза метроом, уређују се посебним законом.

Жичара, услови за изградњу, реконструкцију и одржавање, као и услови за организовање превоза на жичарама, уређује се посебним законом.

Министар уређује услове за изградњу, реконструкцију и одржавање туристичко-музејске железнице, као и услове организовања и регулисања јавног превоза на тој железници.

+ **Види:**

[чл. 28. Закона - 91/2015-3.](#)

10. Индустијска железница и индустријски колосек

Члан 64.

Одредбе овог закона којима се уређује изградња, реконструкција, одржавање и заштита железничке инфраструктуре сходно се примењују и на индустријску железницу.

Индустријска железница може бити прикључена на железничку инфраструктуру управљача инфраструктуре.

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник може имати индустријски колосек прикључен на железничку инфраструктуру управљача инфраструктуре, као и индустријске колосеке, постројења, уређаје и објекте на тим колосецима, железничка возна средства и друга средства изграђена по посебним техничким нормативима и стандардима.

Прикључење индустријских железница из става 2. овог члана и индустријских колосека из става 3. овог члана и одржавање одвојних скретница уређују уговором управљач инфраструктуре и привредно друштво, друго правно лице или предузетник чија је индустријска железница, односно индустријски колосек прикључен.

Одржавање одвојних скретница врши управљач инфраструктуре, а трошкове одржавања сноси власник индустријске железнице, односно индустријског колосека.

Управљач инфраструктуре својим актом утврђује висину накнаде трошкова за одржавање одвојних скретница.

Код изградње новог, реконструкције и доградње постојећег индустријског колосека, власник индустријског колосека и управљач инфраструктуре уговором о конституисању права службености пролаза дефинишу услове за извођење радова.

Привредно друштво, друго правно лице или предузетник, власник, односно ималац индустријског колосека, дужан је да донесе акт о условима за одржавање и заштиту индустријског колосека, железничких возних средстава и других средстава за организовање и регулисање железничког саобраћаја на индустријском колосеку, по претходно прибављеној сагласности Дирекције за железнице.

Железнички превозник, привредно друштво, друго правно лице или предузетник, власник, односно ималац индустријске железнице мора да има сертификат о безбедности за управљање индустријском железницом, који се издаје у складу са прописима којима се уређује безбедност у железничком саобраћају.

Железнички превозник, друго правно лице или предузетник које обавља превоз искључиво на индустријској железници дужан је да донесе акт о условима и начину обављања тог превоза, по претходно прибављеној сагласности Дирекције за железнице.

Дирекција за железнице прописује садржину акта из ст. 8. и 10. овог члана.

+ **Види:**

[чл. 29. Закона - 91/2015-3.](#)

11. Концесија и јавно-приватно партнерство

+ **Види:**

чл. 30. Закона - 91/2015-3.

Члан 64а

Концесија и јавно-приватно партнерство могу се давати за изградњу, реконструкцију и управљање железничком инфраструктуром, у складу са прописима којима се уређују јавно-приватно партнерство и концесија.

+ **Види:**

чл. 30. Закона - 91/2015-3.

III. ПРЕВОЗ У ЖЕЛЕЗНИЧКОМ САОБРАЋАЈУ

1. Општи услови за обављање превоза

Члан 65.

Јавни превоз путника и робе у железничком саобраћају на железничкој инфраструктури обавља железнички превозник који има лиценцу за превоз и сертификат о безбедности за превоз, издате од Дирекције за железнице, односно надлежног органа друге државе на основу реципроцитета и уговор о коришћењу железничке инфраструктуре.

Превоз лица и робе може да обавља железнички превозник за сопствене потребе ако има лиценцу за превоз и сертификат о безбедности за превоз, издате од Дирекције за железнице, односно од надлежног органа друге државе на основу реципроцитета и уговор о коришћењу железничке инфраструктуре.

Јавни превоз путника и робе у железничком саобраћају обавља се према тржишним условима на основу уговора о превозу.

2. Лиценца за превоз

Члан 66.

Лиценца за превоз издаје се привредном друштву, другом правном лицу или предузетнику који је регистрован за обављање делатности јавног превоза, као и превоза за сопствене потребе, основаном у Републици Србији, који пружи доказе о испуњавању услова који се односе на добар углед, финансијску способност, стручност и покриће за грађанску одговорност, у складу са овим законом.

Услов који се односи на добар углед испуњен је ако:

1) подносилац захтева за издавање лиценце за превоз или лица овлашћена за управљање нису били правоснажно осуђени за тешка кривична дела, кривична дела против привреде и привредне преступе;

2) подносилац захтева за издавање лиценце за превоз или лица овлашћена за управљање нису били осуђени за кажњива дела утврђена прописима у области железничког транспорта, радних односа, безбедности и здравља на раду, као и царинским прописима, уколико подносилац захтева тражи да обавља прекогранични превоз робе, који подлеже царинским процедурама;

3) над подносиоцем захтева за издавање лиценце за превоз није покренут поступак стечаја или ликвидације.

Услов који се односи на финансијску способност испуњен је ако је подносилац захтева финансијски способан да испуњава своје постојеће и потенцијалне обавезе, које су реално

процењене, за период од 12 месеци.

Услов који се односи на стручност испуњен је ако подносилац захтева има управу која поседује знање или искуство неопходно да на безбедан и поуздан начин обавља оперативну контролу и надзор над обављањем делатности које су наведене у лиценци.

Услов који се односи на покриће за грађанску одговорност испуњен је ако је подносилац захтева адекватно осигуран или је на други начин, у складу са важећим законским прописима и потврђеним међународним уговорима, обезбедио покриће својих обавеза у случају удеса, посебно када се ради о путницима, пртљагу, роби, поштанским пошиљкама или трећим лицима.

Начин доказивања испуњености услова за издавање лиценце за превоз ближе уређује Дирекција за железнице.

Лиценцу за превоз издаје Дирекција за железнице, у форми решења.

+ **Види:**

чл. 31. Закона - 91/2015-3.

Члан 67.

Лиценцу за превоз Дирекција за железнице дужна је да изда, ако су испуњени услови из члана 66. став 1. овог закона, у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Лиценца за превоз се издаје на неодређено време, док железнички превозник, односно превозник за сопствене потребе, испуњава услове утврђене овим законом и непреносива је.

Решење о одбијању издавања лиценце за превоз коначно је у управном поступку и против њега се може покренути спор пред Управним судом.

О издатим лиценцама за превоз Дирекција за железнице води евиденцију.

Члан 68.

Дирекција за железнице проверава сваких 12 месеци да ли железнички превозник, односно железнички превозник за сопствене потребе, испуњава услове из члана 66. став 1. овог закона.

Уколико постоји озбиљна сумња да железнички превозник, односно железнички превозник за сопствене потребе, испуњава услове из члана 66. став 1. овог закона, Дирекција за железнице може у свако доба да провери да ли железнички превозник, односно железнички превозник за сопствене потребе и даље испуњава услове за издавање лиценце.

Ако се приликом провере из ст. 1. и 2. овог члана утврди да неки од услова из члана 66. став 1. овог закона није испуњен, Дирекција за железнице ће решењем суспендовати или одузети лиценцу за превоз.

У случају када је лиценца за превоз суспендована или одузета због неиспуњавања услова који се односи на финансијску способност из члана 66. став 3. овог закона, Дирекција за железнице може издати привремену лиценцу за превоз, до реорганизације железничког предузећа, односно превозника за сопствене потребе, под условом да безбедност није угрожена. Привремена лиценца за превоз се издаје на период који не може бити дужи од шест месеци од дана издавања.

Уколико железнички превозник, односно железнички превозник за сопствене потребе, не обавља превоз у периоду од шест месеци непрекидно или када не отпочне са обављањем превоза у периоду од шест месеци од дана издавања лиценце за превоз, Дирекција за железнице може решењем одузети лиценцу за превоз или је суспендовати док се не стекну услови да се настави обављање превоза за који је издата лиценца.

Подносилац захтева за издавање лиценце може тражити да се одреди дужи рок за отпочињање обављања превоза, узимајући у обзир посебну природу услуга које ће пружати.

У случају статусних промена, промене правне форме или реорганизације железничког превозника, односно железничког превозника за сопствене потребе, коме је издата лиценца за превоз, Дирекција за железнице, може решењем одлучити да је то лице дужно да поново поднесе захтев за добијање лиценце.

Лице из става 7. овог члана може наставити са обављањем превоза, осим уколико Дирекција за железнице не оцени да је безбедност железничког саобраћаја угрожена, у ком случају му Дирекција за железнице решењем одузима лиценцу.

У случају када ималац лиценце за превоз намерава да значајно измени или прошири делатност, он је дужан да поднесе Дирекцији за железнице захтев ради преиспитивања постојања законских услова за издавање измењене лиценце за превоз. После преиспитивања Дирекција за железнице може одлучити да решењем измени издату лиценцу или да одбије захтев.

Решење Дирекције за железнице из ст. 3, 5, 7, 8. и 9. овог члана је коначно у управном поступку и против њега се може покренути спор пред Управним судом.

Ималац лиценце за превоз дужан је да Дирекцији за железнице, на њен захтев, достави податке о испуњености услова за издавање лиценце за превоз, као и да без одлагања обавести Дирекцију за железнице о свим променама које настану у вези са тим условима.

Поступак за издавање, суспензију, измену или одузимање лиценце за превоз, садржина лиценце за превоз и начин провере испуњености прописаних услова, ближе уређује Дирекција за железнице.

Члан 69.

За издавање лиценце за превоз плаћа се такса и приход је буџета Републике Србије.

Висину таксе из става 1. овог члана утврђује Дирекција за железнице, уз сагласност министарства надлежног за финансије.

Члан 70.

Железнички превозник, односно железнички превозник за сопствене потребе, коме је суспендована или одузета лиценца за превоз, не могу обављати превоз путника и робе у железничком саобраћају, осим у случају из члана 68. став 4. овог закона.

+ **Види:**

[чл. 32. Закона - 91/2015-3.](#)

3. Обављање превоза путника, лица и робе

Члан 71.

Превоз путника и робе у железничком саобраћају врши се у складу са редом вожње унапред утврђеним од управљача инфраструктуре, а према претходно испостављеним захтевима железничког превозника и железничког превозника за сопствене потребе у складу са утврђеном процедуром.

Члан 72.

Ред вожње се доноси и важи за период утврђен тим редом вожње.

Ред вожње, односно измене и допуне реда вожње за јавни превоз путника објављују се у средствима јавног информисања, истичу на видним местима у станичним зградама и објављују и на други уобичајен начин најкасније 20 дана пре ступања на снагу.

Железнички превозник дужан је да се придржава објављеног реда вожње, као и да обезбеди редовно и уредно одвијање превоза за време важења реда вожње, осим у

случајевима већих поремећаја саобраћаја који су настали због елементарних непогода, већих удеса и тежих оштећења железничке инфраструктуре.

Дирекција за железнице прописује саставне делове реда вожње, облик и њихову садржину.

Члан 73.

Јавни превоз путника који се обавља по објављеном реду вожње, може бити:

- 1) градски превоз - на територији јединице локалне самоуправе;
- 2) приградски превоз - на ширем подручју јединице локалне самоуправе ако га чине устаљени дневни токови путника;
- 3) регионални превоз - на подручју једног региона, односно територији аутономне покрајине;
- 4) даљински превоз - између две јединице локалне самоуправе на дужим растојањима;
- 5) међународни превоз - између две или више држава.

Члан 74.

Улазак и излазак путника врши се на железничким станицама и другим службеним местима који су унети у ред вожње воза, а улазак и излазак лица у превозу за сопствене потребе врши се на местима која су за то одређена.

Члан 75.

У вучном возилу воза којим се обавља превоз путника, лица и робе, мора се, за све време превоза, налазити:

- 1) оверена фотокопија важеће лиценце за превоз;
- 2) оверена фотокопија важећег сертификата о безбедности за превоз;
- 3) оверена фотокопија важећег уговора о коришћењу железничке инфраструктуре;
- 4) друга документа, према прописима којима се уређује безбедност железничког саобраћаја.

У вучном возилу воза којим се обавља јавни превоз робе, мора се, за све време превоза, налазити и товарни лист, односно други документ који садржи све податке као и товарни лист.

У вучном возилу воза којим се обавља превоз лица и робе за сопствене потребе, мора се, за све време превоза, налазити и:

- 1) оверена фотокопија важећег решења о упису у регистар, односно решење о упису радње у регистар;
- 2) списак радника и других лица оверен од стране имаоца железничких возних средстава или други доказ о праву тих радника и лица на превоз;
- 3) документ из кога се може утврдити власник и врста робе које се превозе.

Члан 76.

У обављању превоза за сопствене потребе железнички превозник за сопствене потребе може да превози лица и робу који су у функцији обављања делатности за коју је регистрован.

Члан 77.

У ванредним ситуацијама Влада може одредити мере којима се обезбеђује функционисање железничког саобраћаја у насталим околностима и којих је дужан да се придржава железнички превозник, односно железнички превозник за сопствене потребе и управљач инфраструктуре.

Ванредним ситуацијама у смислу става 1. овог члана, сматрају се: велике природне непогоде; ванредни догађаји који су проистекли из људске активности, а који за последицу имају угроженост животне средине; поремећаји у функционисању привреде већих размера и друго.

4. Комбиновани транспорт

Члан 78.

Комбиновани транспорт, у смислу овог закона, обухвата превоз товарне јединице (контејнер или измењиви транспортни суд) или друмског возила код кога се већи део превозног пута обавља железницом, а почетни и завршни део превозног пута друмским транспортом на што је могуће краћим растојањима.

Члан 79.

Комбиновани транспорт може бити:

- 1) комбиновани транспорт са пратњом који се односи на транспорт друмског возила железницом са пратњом возача;
- 2) комбиновани транспорт без пратње који се односи на транспорт друмског возила или товарне јединице железницом без пратње возача.

Члан 80.

Товарне јединице или друмска возила натоварени на железничка возна средства, која прекорачују прописане димензије могу се превозити под условима које утврђује управљач инфраструктуре.

+ **Види:**

[чл. 33. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 81.

Да би се комбиновани транспорт одвијао потребно је да товарне јединице, друмска возила и железничка возна средства која учествују у комбинованом транспорту испуњавају техничке и технолошке услове и стандарде прописане за ту врсту транспорта.

Товарне јединице које се транспортују на железничким возним средствима морају бити на одређени начин означена.

Железничка возна средства која транспортују товарне јединице морају бити специјализована за комбиновани транспорт и на посебан начин означена.

Железничка инфраструктура на којој се одвија комбиновани транспорт мора испуњавати посебне техничко-технолошке услове и на одређени начин бити означена.

Министар прописује начин означавања и ближе услове које морају да испуне товарне јединице, железничка возна средства и железничка инфраструктура у обављању комбинованог транспорта.

+ **Види:**

[чл. 34. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 82.

Влада ближе уређује одвијање комбинованог транспорта до и од терминала за комбиновани транспорт који се налази на железничкој мрежи и одређује документе које друмски превозник треба да поседује у обављању тог вида транспорта.

Члан 83.

У циљу унапређења комбинованог транспорта, Влада ближе уређује државну помоћ и стимулативне мере, у складу са прописима који регулишу ову област.

5. Превоз у железничком саобраћају од општег интереса

Члан 84.

Превоз у железничком саобраћају од општег интереса је градски, приградски, регионални и даљински превоз путника.

Члан 85.

Влада, надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: надлежни орган), може, у циљу обезбеђивања превоза од општег интереса, утврдити железничком превознику обавезу јавног превоза.

Критеријуми за утврђивање обавезе јавног превоза су:

- 1) постојање општег интереса;
- 2) доступност других врста превоза;
- 3) трошкови замене превоза у железничком саобраћају другим видом превоза;
- 4) квалитативне и квантитативне могућности железничког превозника.

Члан 86.

Права, обавезе и одговорности железничког превозника и надлежног органа у вези са обавезом јавног превоза уређују се уговором о обавези јавног превоза.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, обавезе јавног превоза које за циљ имају одређивање максималних тарифа за све путнике или за одређене категорије путника такође могу бити регулисане општим правилима.

Надлежни орган пружа железничком превознику надокнаду за обавезу јавног превоза у износу нето финансијског резултата, позитивног или негативног, за настале трошкове и остварене приходе у складу са тарифним обавезама установљеним општим правилима на начин који онемогућује исплату превисоке надокнаде за обавезу јавног превоза. Надлежни орган задржава право да обавезе јавног превоза за које су одређене максималне тарифе укључи у уговоре о тим обавезама.

Надокнаде за обавезе јавног превоза по закљученим уговорима о обавези јавног превоза или са општим правилима, морају се обрачунавати у складу са правилима о обрачунавању надокнаде за обавезу јавног превоза, које прописује Влада подзаконским актом.

+ **Види:**

чл. 35. Закона - 91/2015-3.

Члан 87.

Уговор о обавези јавног превоза и општа правила садрже нарочито одредбе којима се:

- 1) јасно дефинишу обавезе железничког превозника које се односе на обавезу јавног превоза, као и географска подручја на која се та обавеза односи;

2) утврђују параметри на основу којих се израчунава износ надокнаде за обавезу јавног превоза, као и природа и обим евентуално додељених искључивих права, на начин који онемогућује исплату превисоке надокнаде за обавезу јавног превоза, односно тако да се онемогући да износ те надокнаде премаши износ потребан да се покрију нето финансијски резултати учињених трошкова и остварених прихода вршењем обавезе јавног превоза, узимајући у обзир део прихода који задржава железнички превозник и примерену добит;

3) уређује подела трошкова везаних за обавезу јавног превоза. Ови трошкови посебно могу укључивати трошкове за особље, енергију, накнаде за инфраструктуру, одржавање и поправку возних средстава и инсталације неопходне за обавезу јавног превоза, фиксне трошкове и одговарајући повраћај капитала;

4) уређује подела прихода од продаје карата, односно који приход железнички превозник може задржати, исплатити га надлежном органу, или се може поделити између њих;

5) одређује трајање уговора о обавези јавног превоза;

6) утврђују захтеви квалитета укључујући обезбеђивање приступачног прелаза за путнике са инвалидитетом, уколико надлежни орган, у складу са законом, захтева од железничког превозника да поштује одређене захтеве квалитета;

7) утврђује ниво квалитета услуге коју обезбеђује железнички превозник (континуитет, редовитост, поузданост, капацитети, приступачност за путнике са инвалидитетом, минимални стандарди квалитета извршења обавезе јавног превоза - информисање, расположивост и издавање возних карата и сл.);

8) дефинишу показатељи за оцену квалитета уговорене обавезе јавног превоза, са обрасцима табела које попуњава железнички превозник и доставља надлежном органу;

9) утврђује обавеза железничког превозника да извештава надлежни орган о реализацији уговорних обавеза, укључујући начин и динамику извештавања, уз прописане обрасце извештаја које железнички превозник доставља надлежном органу;

10) дефинишу последице неизвршавања или неуредног извршавања уговорних обавеза;

11) утврђује поступак измене уговора.

Члан 88.

Уговор о обавези јавног превоза може се доделити:

1) на основу одлуке надлежног органа о непосредном додељивању уговора о обавези јавног превоза;

2) на основу јавног конкурса, отвореног за све железничке превознике, уз поштовање начела транспарентности и недискриминације, који може, након достављања понуда и евентуалног претходног избора, укључивати и преговоре у складу са тим начелима, у циљу утврђивања најбољег начина за испуњавање специфичних или сложених услова.

У случају доделе уговора из става 1. тачка 1) овог члана, уговор о обавези јавног превоза не може трајати дуже од 10 година, а у случају доделе уговора из става 1. тачка 2) овог члана, уговор о обавези јавног превоза не може трајати дуже од 15 година.

Изузетно од става 2. овог члана, трајање уговора о обавези јавног превоза, имајући у виду услове амортизације средстава, по потреби се може продужити за највише половину трајања уговора из става 2. овог члана, ако железнички превозник обезбеђује средства која чине значајан део укупних средстава потребних за извршење обавезе јавног превоза обухваћених уговором о обавези јавног превоза и повезана су првенствено са услугама превоза путника које су обухваћене уговором о обавези јавног превоза.

Ако је то оправдано амортизацијом капитала у вези са изузетним инвестицијама у железничку инфраструктуру и возна средства и ако је уговор додељен у конкурентском тендерском поступку, уговор о јавном превозу може трајати и дуже.

Начин доделе уговора о обавези јавног превоза на основу јавног конкурса прописује

Влада.

+ **Види:**

чл. 36. Закона - 91/2015-3.

Члан 89.

Надлежни орган једном годишње објављује на својој интернет страници извештај о утврђеним обавезама јавног превоза, изабраним железничким превозницима и исплатама надокнада за обавезу јавног превоза и искључивим правима додељеним изабраним железничким превозницима на име те надокнаде.

Овај извештај омогућује праћење и оцењивање успешности, квалитета и финансирања обавезе јавног превоза и, ако је то примерено, пружа информације о природи и обиму додељених искључивих права.

У случају директне доделе уговора о обавези јавног превоза, надлежни орган ће објавити следеће информације у року од једне године од доделе: име уговарача, његову власничку структуру и, ако је потребно, име једног или више лица која врше контролу; трајање уговора о јавним услугама; опис услуга превоза које се пружају; опис параметара финансијске надокнаде за обавезу јавног превоза; циљни квалитет, као што су тачност и поузданост и предвиђене награде и казнене мере; услове који се односе на неопходна средства.

Уколико то захтева нека од заинтересованих страна, надлежни орган ће јој доставити разлоге на којима се заснива одлука о непосредној додели уговора о јавном превозу.

Члан 90.

Средства за надокнаду обавезе јавног превоза из члана 85. овог закона превозницима обезбеђују се у буџету Републике Србије, у буџету аутономне покрајине односно у буџету јединице локалне самоуправе.

За средства из става 1. овог члана железнички превозник дужан је да води посебну рачуноводствену евиденцију у складу са прописом из члана 86. став 4. овог закона.

IV. ДИРЕКЦИЈА ЗА ЖЕЛЕЗНИЦЕ

1. Статус и послови Дирекције за железнице

Члан 91.

Дирекција за железнице (у даљем тексту: Дирекција), као посебна организација, обавља послове државне управе у области железнице утврђене овим законом, као и законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају.

Седиште Дирекције је у Београду.

Дирекција има статус правног лица.

Директор Дирекције најмање две године по разрешењу са дужности не може бити ангажован по било ком основу на стручним или управљачким пословима у предузећима или телима која су предмет регулација тржишта железничких услуга.

+ **Види:**

чл. 37. Закона - 91/2015-3.

Члан 92.

Дирекција обавља послове у области регулација тржишта железничких услуга, послове у области регулација безбедности и интероперабилности железничког саобраћаја.

Дирекција је надлежна да изда, суспендује и одузме лиценцу за превоз.

Поред послова из ст. 1. и 2. овог члана, Дирекција обавља и следеће послове:

1) доноси подзаконске акте на основу овлашћења из овог закона и закона којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају;

2) учествује у међународној сарадњи у области железничког саобраћаја коју остварује Министарство, са:

(1) међународним организацијама у којима је Дирекција овлашћена да представља Републику Србију,

(2) Европском железничком агенцијом и органима других држава надлежним за безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају и регулисање тржишта железничких услуга;

3) обавља и друге послове утврђене овим законом и законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају.

Дирекција на својој интернет страници објављује прописе из области железничког саобраћаја, укључујући и услове, поступак и висину такси за издавање лиценци, дозвола и сертификата из надлежности Дирекције, појединачне акте које је донела и податке за контакт.

+ **Види:**

чл. 38. Закона - 91/2015-3.

Члан 93.

Дирекција у области регулисања тржишта железничких услуга:

1) одлучује по приговорима подносилаца захтева за доделу трасе воза, нарочито имајући у виду евентуално неправедно поступање или дискриминацију од стране управљача инфраструктуре или железничких превозника, а у вези са:

(1) Изјавом о мрежи,

(2) критеријумима утврђеним у Изјави о мрежи,

(3) поступком доделе траса воза и његовим исходом,

(4) начином утврђивања накнада за коришћење трасе воза,

(5) нивоом или структуром накнада за коришћење трасе воза;

2) прати и анализира услове конкуренције на тржишту железничких транспортних услуга и на сопствену иницијативу преиспитује поступке и документе из тачке 1) овог члана, а у циљу спречавања дискриминације међу подносиоцима захтева за доделу трасе воза. Дирекција посебно проверава да ли Изјава о мрежи садржи клаузуле или предвиђа дискрециона овлашћења управљача инфраструктуре која би могла бити коришћена за дискриминацију подносилаца захтева за доделу трасе воза;

3) контролише независност управљача инфраструктуре у односу на друге субјекте на тржишту железничких услуга;

4) обезбеђује да накнаде које је утврдио управљач инфраструктуре буду недискриминаторске и у складу са овим законом;

5) обезбеђује да управљач инфраструктуре утврђује приступ и коришћење железничке инфраструктуре на недискриминаторској основи у складу са овим законом;

6) обезбеђује контролу приступа и коришћења објеката и стабилних постројења којима не управља управљач инфраструктуре и које је регулисано уговором потписаним између лица које обезбеђује услугу и железничког превозника;

7) прати железничко тржиште, како би се анализирала конкуренција између различитих видова саобраћаја;

8) контролише квалитет железничких услуга укључујући приступачност за особе са

инвалидитетом које обезбеђују железнички превозници и управљачи инфраструктуре;

9) сарађује са телом надлежним за заштиту конкуренције, даје стручна мишљења и анализе, пружа техничку помоћ у вези са питањима која нису уређена овим законом, а односе се на ограничавање, спречавање или нарушавање конкуренције на тржишту;

10) обавља и друге послове утврђене овим законом.

Дирекција припрема годишњи извештај о регулисању тржишта железничких услуга у претходној години и доставља га Влади најкасније до краја јуна текуће године. Извештај се објављује на интернет страници Дирекције.

Члан 94.

Послови Дирекције у области регулисања безбедности и интероперабилности железничког саобраћаја су:

1) издавање, продужење важења, измене и одузимање сертификата о безбедности за управљање железничком инфраструктуром;

2) издавање, продужење важења, измене и одузимање сертификата о безбедности за превоз, као и провера да ли се управљачи инфраструктуре и железнички превозници придржавају услова утврђених у њему;

3) издавање дозвола за коришћење структурних подсистема, у складу са законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају;

4) надзор над усаглашеношћу чинилаца интероперабилности са основним условима у складу са законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају;

5) одобравање пуштања у рад нових и знатно измењених железничких возила која још нису обухваћена техничком спецификацијом за интероперабилност, као и возила увезених из иностранства;

6) праћење, унапређивање, примена и развој безбедности и регулаторног оквира за безбедност, као и система националних прописа о безбедности, укључујући и доношење подзаконских аката из области безбедности железничког саобраћаја;

7) проверава да ли су железничка возила уредно регистрована у Националном регистру железничких возила и да ли су подаци садржани у том регистру тачни и ажурирани;

8) - брисана -

9) друге послове утврђене овим законом и законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају.

Годишњи извештај о стању безбедности железничког саобраћаја у претходној години доставља се на начин прописан законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају.

+ **Види:**

[чл. 39. Закона - 91/2015-3.](#)

Члан 95.

Дирекција, по службеној дужности, покреће поступак за утврђивање чињеница и примену мера уколико утврди могућност постојања повреде конкуренције на тржишту превоза у железничком саобраћају.

Дирекција може захтевати податке од управљача инфраструктуре, подносиоца захтева за доделу трасе воза, као и других лица, неопходне за поступак из става 1. овог члана.

Захтев за давање података нарочито садржи: предмет захтева; рок за поступање по захтеву; упозорење на последице ускраћивања давања података, односно давање неистинитих података.

Лица из става 2. овог члана дужна су да поступе по захтеву.

Уколико Дирекција утврди повреду конкуренције на железничком транспортном тржишту у поступку по приговору подносиоца захтева за доделу трасе воза или у поступку покренутом по службеној дужности, решењем ће утврдити меру за отклањање утврђене повреде у складу са овим законом.

У поступку по приговору подносиоца захтева за доделу трасе воза на одлуку управљача инфраструктуре којом се одбија његов захтев за доделу трасе или против утврђених услова понуде капацитета инфраструктуре, Дирекција може решењем утврдити да нема основа за измену одлуке управљача инфраструктуре или наложити управљачу инфраструктуре да измени своју одлуку у складу са упутствима Дирекције.

Административно извршење решења из ст. 5. и 6. овог члана спроводи Дирекција у складу са законом којим се уређује општи управни поступак.

Дирекција је овлашћена да поднесе захтев за покретање прекршајног поступка због непоступања по захтеву Дирекције из става 2. овог члана и због непоступања у складу са решењима Дирекције из ст. 5. и 6. овог члана.

+ **Види:**

чл. 40. Закона - 91/2015-3.

Члан 96.

Решење Дирекције је коначно, а против њега се може поднети тужба Управном суду у року од 30 дана од дана достављања решења.

Подношење тужбе не одлаже извршење решења.

По захтеву тужиоца, Управни суд може одложити извршење коначног решења Дирекције до доношења судске одлуке, ако би извршење тог решења нанело тужиоцу штету која би се тешко могла надокнадити, у складу са законом којим се уређују управни спорови.

Решења Дирекције објављују се на интернет страници Дирекције.

2. Финансирање Дирекције

Члан 97.

Средства за рад Дирекције обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) других извора у складу са законом.

+ **Види:**

чл. 41. Закона - 91/2015-3.

V. НАДЗОР

Члан 98.

Надзор над спровођењем овог закона, подзаконских аката донетих на основу овог закона, као и закона, других прописа и општих аката којима се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају врши Министарство.

Инспекцијски надзор врши Министарство преко републичког инспектора за железнички саобраћај (у даљем тексту: Инспектор).

Поверава се аутономној покрајини на њеној територији вршење послова инспекцијског надзора над применом овог закона, подзаконских аката донетих на основу овог закона, као и закона, других прописа и општих аката којима се уређује безбедност и интероперабилност

у железничком саобраћају из става 1. овог члана.

Члан 99.

Инспектор не може да израђује или учествује у изради техничке документације и техничкој контроли техничке документације за објекте који су предмет инспекцијског надзора и да врши стручни надзор над изградњом, односно извођењем радова на објектима који су предмет инспекцијског надзора.

Члан 100.

У вршењу инспекцијског надзора Инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) радове на изградњи, реконструкцији и одржавању железничке инфраструктуре;
- 2) техничку документацију за изградњу, реконструкцију и одржавање железничке инфраструктуре;
- 3) испуњеност услова прописаних за лица која врше послове пројектовања, унутрашње и техничке контроле техничке документације, руковођења извођењем радова и вршења стручног надзора;
- 4) стање железничке инфраструктуре, правилно одржавање железничке инфраструктуре, стање и одржавање железничких возних средстава по прописаним саобраћајно техничким условима и прописима којима се уређује безбедност у железничком саобраћају, у циљу обезбеђења железничке инфраструктуре и железничких возних средстава за безбедно и несметано одвијање железничког саобраћаја, као и да ли се о железничким возилима води прописана евиденција;
- 5) регулисање и управљање саобраћаја по прописаним саобраћајно техничким условима и прописима којима се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају, у циљу безбедног и несметаног одвијања железничког саобраћаја;
- 6) испуњеност услова за управљање железничком инфраструктуром;
- 7) испуњеност услова за превоз путника, лица и робе у железничком саобраћају;
- 8) обављање превоза путника, лица и робе у железничком саобраћају на начин и под условима прописаним овим законом и прописима којима се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају;
- 9) да ли се правилно и редовно извршава утврђени и објављени ред вожње у железничком саобраћају;
- 10) да ли се железнички саобраћај врши на начин и под условима утврђеним законом, другим прописима и општим актима којима се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају и да ли се спроводе мере које се односе на безбедност железничког саобраћаја;
- 11) да ли је железнички превозник, привредно друштво, друго правно лице или предузетник организовао унутрашњи надзор над безбедним одвијањем железничког саобраћаја и да ли се та контрола редовно и ефикасно врши, као и да ли остварује ефикасну заштиту људи, имовине и животне средине у области железничког саобраћаја на прописан начин у складу са законом, другим прописима и општим актима којима се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају;
- 12) да ли се у саобраћају на железничкој инфраструктури правилно примењују прописи о поседању возова и вучних возила железничким радницима и да ли ти радници испуњавају услове у погледу стручне спреме и обучености или здравствене способности за обављање послова и задатака, као и да ли се правилно примењују прописи о укупном радном времену, укупном трајању смене и управљања вучним возилом воза, одморима и о распореду у сменама возног и станичног особља, као и особља у другим службеним местима;

13) да ли се правилно спроводе прописане мере за обезбеђење саобраћаја на путним прелазима и на местима укрштања железничких пруга;

14) да ли се правилно спроводи прописани унутрашњи ред у железничком саобраћају;

15) спровођење прописаних мера техничке и физичке заштите железничке инфраструктуре које су од посебног значаја за безбедно одвијање и функционисање железничког саобраћаја и мера заштите од одроњавања, бујица и других елементарних непогода, као и мера за обезбеђење железничког саобраћаја у зимском периоду;

16) да ли се примењују прописи којима се уређују пружни и заштитни пружни појас;

17) да ли се правилно спроводе мере безбедности прописане законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају.

Члан 101.

У вршењу инспекцијског надзора Инспектор је овлашћен да:

1) забрани, односно обустави извршење радова који се изводе противно закону и другим прописима, техничким нормативима и стандардима приликом извођења радова и употребе материјала при изградњи, реконструкцији и одржавању железничке инфраструктуре, противно условима безбедног одвијања железничког саобраћаја на железничкој инфраструктури или противно прописаним мерама за заштиту железничке инфраструктуре, као и при одржавању железничких возних средстава;

2) нареди привремено искључење из саобраћаја железничких возних средстава и железничке инфраструктуре који не одговарају прописаним техничким и другим условима, ако постоји опасност да би се њиховом употребом, односно даљим коришћењем у саобраћају угрозила безбедност железничког саобраћаја;

3) нареди отклањање недостатака на железничкој инфраструктури и железничким возним средствима којима се угрожава или може бити угрожена безбедност железничког саобраћаја, и по потреби одреди начин и мере за отклањање утврђених недостатака;

4) нареди рушење и уклањање зграда, постројења, уређаја, других објеката и материјала изграђених, односно постављених у пружном појасу противно одредбама овог закона;

5) нареди привремену забрану железничког саобраћаја на новоизграђеној или реконструисаној железничкој инфраструктури, као и привремену забрану употребе новоизграђеног или реконструисаног возила, ако претходно није извршен технички преглед и донето решење којим се дозвољава њихова употреба;

6) нареди да се у управљању и регулисању железничког саобраћаја отклоне неправилности којима се угрожава или може бити угрожено безбедно одвијање железничког саобраћаја и по потреби одреди начин и мере за отклањање неправилности у управљању и регулисању железничког саобраћаја;

7) нареди да се привремено обуставе радови који се изводе на железничком подручју или у непосредној близини железничке инфраструктуре, ако постоји опасност да се тим радовима угрози безбедно одвијање железничког саобраћаја;

8) нареди обуставу радова који се обављају на железничком подручју или у пружном појасу или у заштитном пружном појасу, ако се они изводе без грађевинске дозволе и о томе одмах обавести надлежни орган за издавање грађевинске дозволе;

9) забрани управљање железничком инфраструктуром ако нису испуњени услови прописани овим законом;

10) забрани коришћење железничке инфраструктуре ако нису испуњени услови за превоз путника, лица и робе у железничком саобраћају;

11) нареди рушење железничке инфраструктуре или њеног дела, за које није издато одобрење за изградњу, односно реконструкцију;

12) нареди изградњу коловозног застора на земљаном путу који се укршта са железничком инфраструктуром у истом нивоу, у зони путног прелаза;

13) нареди отклањање недостатака који се односе на одржавање железничке инфраструктуре, односно железничких возних средстава и организовање и регулисање железничког саобраћаја, и по потреби одреди начин и мере за отклањање утврђених недостатака;

14) нареди рушење, односно отклањање недостатака на градској железници, метроу и жичари ако се радови на изградњи и реконструкцији, односно одржавању изводе супротно прописима;

15) нареди отклањање недостатака у организовању и обављању превоза на градској железници, метроу и жичари који се организују и обављају супротно прописима;

16) забрани превоз путника, лица и робе који се обавља противно одредбама овог закона;

17) забрани извршење наређења која су противна одредбама закона, других прописа и општих аката којима се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају;

18) забрани обављање послова и задатака возном, односно станичном особљу, које не испуњава прописане услове у погледу стручне спреме и обучености или психичке и физичке способности за вршење својих послова и задатака, односно лицу које нема прописану дозволу за управљање вучним возилом, односно за регулисање железничког саобраћаја на железничкој инфраструктури;

19) забрани возном, односно станичном особљу обављање послова и задатака, ако установи да постоји опасност да ће даљим вршењем и регулисањем железничког саобраћаја угрозити безбедност железничког саобраћаја (замор, алкохол, рад дужи од прописаног и сл.);

20) привремено удаљи или захтева удаљење железничког радника или одговорног лица са послова и задатака, ако установи да су угрозили безбедност железничког саобраћаја;

21) привремено удаљи железничког радника у случајевима прописаним законом којим се уређује безбедност и интероперабилност у железничком саобраћају.

О утврђеним неправилностима и наложеним мерама Инспектор извештава Дирекцију и може предложити одузимање сертификата о безбедности за управљање железничком инфраструктуром, односно индустријском железницом, лиценце за превоз и сертификата о безбедности за превоз.

Члан 102.

Инспектор, у вршењу инспекцијског надзора носи службено одело и службену легитимацију.

Изглед и коришћење службеног одела и образац службене легитимације Инспектора прописује Министар.

Члан 103.

Привредно друштво, друго правно лице, предузетник или физичко лице над којим се врши инспекцијски надзор, дужан је да Инспектору омогући неометано вршење инспекцијског надзора и да без одлагања омогући увид у захтевану документацију и податке, као и несметан приступ објектима, средствима или особљу.

Лица из става 1. овог члана дужна су да изврше наложене инспекцијске мере.

Члан 104.

Ако је Инспектор, приликом вршења инспекцијског надзора, издао усмено наређење или изрекао усмену забрану, решење о том наређењу или забрани доставиће у року од три дана

од дана издавања усменог наређења, односно изрицања усмене забране, управљачу инфраструктуре, железничком превознику, привредном друштву, другом правном лицу или предузетнику и физичком лицу на које се то решење односи.

Члан 105.

Привредна друштва или друга правна лица у области железничког саобраћаја дужна су да достављају Инспектору извештаје о извршеном унутрашњем надзору железничког саобраћаја, а нарочито: о стању железничких пруга и железничких возила; о свакој озбиљној несрећи; о радовима који се изводе на прузи или у близини железничких пруга, постројења или објеката на прузи и о другим подацима и предузетим мерама који су од значаја за безбедност железничког саобраћаја.

Члан 106.

Против решења Инспектора може се изјавити жалба Министру у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба не одлаже извршење решења.

VI. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 107.

Новчаном казном од 500.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице:

1) ако није рачуноводствено раздвојено од привредних субјеката који обављају делатност превоза путника и робе (члан 7. став 5);

2) ако није независан у процесу одлучивања у складу са чланом 7. став 6. овог закона;

3) ако је члан органа управљања субјекта на тржишту железничких услуга, односно члан органа управљања његовог контролног друштва истовремено члан органа управљања управљача инфраструктуре у смислу члана 7. став 7. овог закона;

4) ако је члан органа управљања управљача инфраструктуре или члан органа управљања субјекта на тржишту железничких услуга истовремено и члан органа управљања њиховог контролног привредног друштва у смислу члана 7. став 8. овог закона;

4а) ако управља железничком инфраструктуром, а нема сертификат о безбедности за управљање железничком инфраструктуром, издат од Дирекције (члан 7. став 10);

5) ако чланови органа управљања управљача инфраструктуре, као и виши руководећи кадар на пословима доделе капацитета инфраструктуре, утврђивања накнада за коришћење капацитета инфраструктуре, израде и објављивања реда вожње и израде Изјаве о мрежи након престанка обављања тих послова буду именовани за чланове органа управљања привредних друштава која с управљачем инфраструктуре чине повезана друштва супротно члану 7. став 9. овог закона;

6) ако не обезбеди одржавање и заштиту железничке инфраструктуре, коришћење објеката железничке инфраструктуре и других средстава рада за железнички саобраћај, као и организовање и регулисање железничког саобраћаја на начин утврђен у члану 14. став 1. овог закона;

7) ако обустави јавни превоз на нерентабилној релацији без сагласности Владе (члан 15. став 1);

8) ако не објави у дневним листовима или у другим средствима јавног информисања или не достави одлуку о обустављању превоза у року из члана 15. став 3. овог закона;

9) ако се железнички саобраћај одвија супротно прописима којима се уређује безбедност

железничког саобраћаја (члан 16. став 2);

10) ако користи железничку инфраструктуру без закљученог уговора о коришћењу железничке инфраструктуре (члан 17. став 1. тачка 3);

11) ако не закључи уговор о коришћењу железничке инфраструктуре у року из члана 17. став 3. овог закона;

12) ако не врши измене и допуне Изјаве о мрежи у складу са чланом 18. став 4. овог закона;

13) ако објави Изјаву о мрежи у року који је краћи од рока одређеног чланом 18. став 5. овог закона;

14) ако не чува као пословну тајну информације добијене од подносиоца захтева (члан 20. став 7);

15) ако доделу трасе воза не врши под једнаким условима (члан 22. став 1);

16) ако у поступку по захтеву за доделу трасе воза не примењује критеријуме из члана 22. став 2. овог закона;

17) ако не вреднује критеријуме у поступку по захтеву за доделу трасе воза према утврђеној методологији (члан 22. став 3);

18) ако управљач инфраструктуре не консултује заинтересоване стране у вези са нацртом реда вожње или им не омогући рок од најмање месец дана за доставу својих предлога (члан 23. став 2);

19) ако поступа супротно одредби члана 23. став 5. овог закона;

20) ако се не придржава временског плана доделе капацитета инфраструктуре у складу са чланом 23. став 6. овог закона;

21) ако додељену трасу воза пренесе другом железничком превознику, односно железничком превознику за сопствене потребе (члан 26. став 1);

22) ако висину накнада за коришћење железничке инфраструктуре утврди супротно члану 27. став 4. овог закона;

23) ако не вреднује елементе за одређивање висине накнаде за коришћење железничке инфраструктуре, организовање и регулисање железничког саобраћаја према методологији из члана 27. став 5. овог закона;

24) ако не оствари сарадњу у циљу омогућавања железничким превозницима ефикасног обављања превоза када се превоз обавља на више железничких инфраструктура (члан 28. став 1);

25) ако не примењује Методологију на начин прописан у члану 28. став 3. овог закона;

26) ако не објави измену накнада и цена услуга у складу са чланом 29. став 6. овог закона;

27) ако не може да потврди како цене услуга које наплаћује у складу са чланом 35. овог закона одговарају Методологији, као и правилима и величинама приказаним у Изјави о мрежи (члан 33. став 2);

28) ако попусте које одобрава не објави у Изјави о мрежи (члан 36. став 2);

29) ако не донесе Систем показатеља за побољшање квалитета превоза (члан 37. став 1);

30) ако да приоритет посебним трасама возова у оквиру процеса планирања и координације супротно члану 39. овог закона;

31) ако не решава по ванредним захтевима за доделу траса воза у року од пет радних дана од дана пријема захтева (члан 40. став 3);

32) ако после неуспешне координације без одлагања не прогласи трасу воза која је предмет координације загушеном (члан 41. став 1);

33) ако не изврши анализу капацитета у року од шест месеци од када је утврђено да је инфраструктура загушена (члан 42. став 3);

34) ако не изради план побољшања капацитета у року од шест месеци од завршетка анализе капацитета (члан 43. став 5);

35) ако не поступи у складу са чланом 44. став 1. овог закона;

36) ако не обавести железничког превозника, железничког превозника за сопствене потребе, Министарство и све друге надлежне институције у складу са чланом 44. став 2. овог закона;

37) ако гради железничку инфраструктуру супротно закону којим се уређује планирање и изградња објеката (члан 45. став 1);

38) ако не поднесе Влади извештај о реализацији годишњег програма изградње, реконструкције и одржавања железничке инфраструктуре, организовања и регулисања железничког саобраћаја (члан 46. став 5);

39) ако железничку инфраструктуру не реконструише са елементима из члана 48. став 1. овог закона;

40) ако реконструише железничку инфраструктуру без прибављеног одобрења за реконструкцију (члан 50. став 2);

41) ако гради и реконструише железничку инфраструктуру супротно члану 51. овог закона;

42) ако железничку инфраструктуру не одржава у стању које осигурава безбедан или несметан железнички саобраћај, односно квалитетан или уредан превоз (члан 52. став 1);

42а) ако са управљачем инфраструктуре не закључи уговор из члана 56. став 4;

42б) ако са управљачем инфраструктуре не закључи уговор за конституисање права службености пролаза (члан 58. ст. 4. и 5);

42в) ако са управљачем инфраструктуре не закључи уговор за одржавање одвојних скретница (члан 64. став 4).

43) ако гради објекте као што су рудници, каменоломи у којима се користе експлозивна средства, индустрија хемијских и експлозивних производа, постројења и други слични објекти супротно одредби члана 58. став 4. овог закона;

44) ако не донесе акт о условима и начину обављања превоза искључиво на индустријској железници или претходно не прибави сагласности Дирекције на тај акт (члан 64. став 7);

45) ако обавља превоз путника, лица и робе у железничком саобраћају на железничкој инфраструктури, а нема лиценцу за превоз или сертификат о безбедности за превоз издате од Дирекције, односно од надлежног органа друге државе на основу реципроцитета или уговор о коришћењу железничке инфраструктуре (члан 65. ст. 1. и 2);

46) ако поступи супротно члану 68. став 9. овог закона;

47) ако обавља превоз за време у коме му је суспендована или одузета лиценца за превоз (члан 70);

48) ако се не придржава објављеног реда вожње или ако не одржава редовно и уредно превоз за време важења реда вожње (члан 72. став 3);

49) ако улаз и излаз путника или лица у воз врши супротно члану 74. овог закона;

50) ако обавља превоз за сопствене потребе супротно члану 76. овог закона;

51) ако се не придржава мера Владе којима се обезбеђује функционисање железничког саобраћаја у ванредним ситуацијама (члан 77. став 1);

52) ако не означи на посебан начин товарне јединице или друмска возила која се

транспортују на железничким возним средствима (члан 81. став 2);

53) ако железничка возна средства која транспортују товарне јединице или друмска возила нису специјализована за комбиновани транспорт или нису на посебан начин означена (члан 81. став 3);

54) ако железничка инфраструктура на којој се одвија комбиновани транспорт не испуњава посебне техничко-технолошке услове или није на посебан начин означена (члан 81. став 4);

55) ако не поступи по захтеву Дирекције (члан 95. ст. 2. и 4);

56) ако не поступи у складу са решењем Дирекције (члан 95. ст. 5. и 6).

За прекршај из става 1. тач. 1) и 2) овог члана казниће се управљач инфраструктуре, за прекршај из става 1. тач. 3) и 4) овог члана казниће се управљач инфраструктуре, субјект на тржишту железничких услуга и контролно друштво, а за прекршај из става 1. тачка 5) овог члана казниће се управљач инфраструктуре и привредно друштво које са управљачем инфраструктуре чине повезана друштва.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се одговорно лице привредног друштва или другог правног лица новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара.

Новчаном казном од 200.000 до 500.000 динара казниће се предузетник за прекршај из става 1. овог члана.

Новчаном казном од 30.000 до 100.000 динара казниће се физичко лице за прекршај из става 1. тачка 43) овог члана.

+ **Види:**

чл. 42. Закона - 91/2015-3.

Члан 108.

Новчаном казном од 300.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај привредно друштво или друго правно лице:

1) ако се не стара о заштити животне средине у складу са законом и другим прописима (члан 14. став 2);

2) ако не објави почетак радова у складу са одредбом члана 47. став 1. овог закона;

3) ако поступи супротно одредби члана 47. став 3. овог закона;

4) ако не врши одржавање заједничких стубова и заједничке конструкције на мосту изграђеном за железничку инфраструктуру и јавни пут на начин и под условима из члана 56. став 1. овог закона;

5) ако гради објекте, поставља каблове, електричне водове ниског напона за осветљавање, телеграфске и телефонске ваздушне линије и водове, трамвајске и тролејбуске контактне водове и постројења, канализације и цевоводе и други водове и сличне објекте и постројења у инфраструктурном појасу противно члану 58. ст. 1. и 2. овог закона;

6) ако одлаже отпад, смеће или излива отпадне воде у инфраструктурном појасу (члан 59. став 1);

7) ако сади високо дрвеће, поставља знакове, изворе јаке светлости или било које предмете и справе које бојом, обликом или светлосћу смањују видљивост железничких сигнала или које могу довести у забуну раднике у вези значења сигналних знакова (члан 59. став 2);

8) ако не предузима мере за заштиту од пожара у складу са чланом 61. став 1. овог закона;

9) ако уредно не уклања дрвеће, растиње и лишће, односно благовремено не уклања сазреле пољопривредне културе или не предузима по потреби друге мере заштите од пожара у прописаном појасу (члан 61. став 2);

10) ако не донесе акт о условима за одржавање и заштиту индустријског колосека, железничких возних средстава и других средстава изграђених по посебним техничким нормативима и стандардима и за организовање и регулисање железничког саобраћаја на индустријском колосеку или га донесе без претходно прибављене сагласности Дирекције (члан 64. став 5);

11) ако не достави податке на захтев Дирекције и ако без одлагања не обавести Дирекцију о свим променама које настану у вези са условима за издавање лиценце (члан 68. став 11);

12) ако не објави ред вожње, односно његове измене и допуне у средствима информисања или на други уобичајени начин или га не истакне на видним местима у станичним зградама (члан 72. став 2);

13) ако у вучном возилу воза којим се обавља превоз путника, лица и робе нема документа прописана у члану 75. овог закона;

14) ако не омогући Инспектору неометано вршење инспекцијског надзора и да без одлагања омогући увид у захтевану документацију и податке, као и несметан приступ објектима, средствима или особљу (члан 103. став 1);

15) ако не изврши налог Инспектора из члана 103. став 2. овог закона;

16) ако не достави Инспектору извештаје о извршеном унутрашњем надзору железничког саобраћаја у складу са чланом 105. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се за прекршај и одговорно лице привредног друштва или другог правног лица новчаном казном од 20.000 до 50.000 динара.

Новчаном казном од 100.000 до 300.000 динара казниће се предузетник за прекршај из става 1. овог члана.

Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се физичко лице за прекршај из става 1. тач. 5), 6), 7), 9), 14) и 15) овог члана.

VII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 109.

Дирекција за железнице је дужна да своју унутрашњу организацију усклади са одредбама овог закона у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који обављају делатности у области железничког саобраћаја, дужни су да пословање усклади са одредбама овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 110.

Прописи за извршавање овог закона донеће се у року од две године од дана ступања на снагу овог закона.

+ **Види:**

чл. 43. Закона - 91/2015-3.

Члан 111.

Прописи и стандарди у области железничког саобраћаја донети до дана ступања на снагу овог закона примењиваће се до доношења одговарајућих прописа у складу са овим законом, осим ако њихове одредбе нису у супротности са овим законом.

+ **Види:**

чл. 44. Закона - 91/2015-3.

Члан 112.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе Закон о железници ("Службени гласник РС", број 18/05), Правилник о условима и поступку за остваривање надокнаде за обављање утврђене обавезе јавног превоза у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", број 58/10) и Правилник о садржини Уговора о обавези јавног превоза у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", број 56/10).

Члан 113.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ПРВИ ДЕО

Следећи део